Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…снай 1921 оной …рин 21-һээ гарана | № 284 (14395) | 1976 оной декабрийн 4, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

…ОЛГАРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН …АГНАЛНУУДЫЕ НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ БАРЮУЛГА

…гарийн Коммунис пар… ЦК-гай Нэгэдэхи сек… Болгарийн Арадай …ликын гүрэнэй Сове… Түрүүлэгшэ нүхэр Т. … декабриин 2-то … соо КПСС-эй ЦК-гай …льна секретарь Л. И. …евтэ НРБ-гэй шагнал …гарийн Арадай Рес…ын Геройн хоёрдохи …до ба Георгий Димит… орден барюулба. Түрэһөөр 70 наһанайнгаа ойтой дашарамдуулан, КПСС-эй ленинскэ политика зохеон бэелүүлгэдэ, совет социалис гүрэнние хүгжөөлгэдэ түйлэй ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө, Советскэ Союзай Коммунис парти ба Болгарийн Коммунис партиин хоорондо, Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Болгарийн Арадай Республикын хоорондо аха дүү хани нүхэсэлые, хамаг бүхы харилсаа холбоо ба дүтэрхы байлгые үргэдхэлгэ ба гүнзэгырүүлгэдэ сэгнэгдэшэгүй ехээр хубитаяа оруулһанай түлөө, социалис хани нүхэсэлэй һэгэдэлые бэхижүүлхэ, хүсэ шадал ба нүлөөень улам ехэ болгохо талаар, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхэ талаар эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга хэһэнэй түлөө, шахардуу байдалые һуларуулха, бата бэхи эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө нүхэр Л. И. Брежнев эдэ шагналнуудта хүртэбэ.

Болгарийн шагналнуудые барюулга дээрэ Совет талаһаа нүхэд Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов; Болгарийн зүгһөө — нүхэд А. Лилов — Политбюрогой гэшүүн, БКП-гэй ЦК-гай секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй гэшүүн, Н. Георгиев — Болгарийн газар тарялангай арадай союзай саг үргэлжын секретарь, НРБ-гэй арадай суглаанай түрүүлэгшын орлогшо, Д. Жулев — БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-гэй СССР-тэ байдаг элшэн сайд ба бусад байлсаба.

Нүхэд Т. Живков, Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

Нүхэр Т. ЖИВКОВЭЙ хэлэһэн үгэ

…тэ нүхэр Брежнев!

…гарийн Коммунис партиин Центральна Комитет, …и Арадай Республикын …рэнэй Совет ба пра… …намда тон хүндэ даабари үгөө, тэрэ… би тон ехэ баяр баясхалангаар дүүргэжэ байна… …ай алдарта 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, … Арадай Республикын Геройн Алтан одо ба … Димитровэй орден … Танда барюулжа, …иин коммунистнууд … бүхы болгар арадай …аа һанажа ябадаг гүн … хүндын, аха дүү … манай үнэн зүрхэнэй … хэлэхэ байнаб. (Альга ташалга).

…н жэлэй саада тээ, … хэрэгээр Болгари… Та, хүндэтэ Леонид … мэдэрэлнүүдэй … гүнзэгы, үнэн сэхэ … ойлгон абаха ар…айгаат. Энээнэй удаа …айда дахин ерэхэдээ, … Союзда, Советскэ … Коммунис партида, …адта, Танда—Агуухэ ороной ехэ хүбүүндэ, Ленинэй мүнхэ хэрэгые нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлэгшэдэ, Болгарийн үнэн сэхэ ба инаг дуратай байһаниие өөрынгөө нюдөөр үшөө дахин хараха, эльгэ зүрхөөрөө мэдэрхэ байхат. (Альга ташалга).

Мүнөө Танай 70 наһанай ойн гүйсэхын урда тээхэнэ Болгарийн арад Танаар дамжуулан, эгээл залуу эдир наһанһаа Октябриин революциин илалтын Улаан туг доро ябажа, хүдэлмэришэн ба таряашанай түрүүшын гүрэнние байгуулгада бүхы хүсэ шадалаа, хүсэл эрмэлзэлээ үгэһэн баатар совет үетэниие амаршална. Бүхы дэлхэйн ажалшад өөрын Эсэгэ орондол адляар энэ гүрэнөөр омогорхон баясадаг байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалтын Агуухэ дайнай үедэ бидэнэр, Болгарийн коммунистнууд болон комсомолецууд партизануудай отрядуудта, полициин һабарта, фашистнуудай түрмэ шорондо байжа, өөһэдынгөө «багахан газарые» аршалан хамгаалдаг ба Улаан Армиие хүлеэдэг байгаабди. Та, нүхэр Брежнев, гурбадахи Украинскэ Фронтын сэрэгүүдтэй Болгарида ерэлсээгүйт. Гэбэшье бидэнэр фашизмын дарлалтаһаа хүн түрэлтэниие абаралсаһан совет сэрэгшэ, хүндэ хүшэр дайшалхы замуудые гаталан, Советскэ Союзай хилэһээ Волго ба Кавказ хүрэһэн, 1944 оной сентябриин нарата үдэрнүүдтэ манайда ерэхын тула Кавказ болон Волгоһоо эхилээд, Советскэ Союзай хилэдэ хүрэһэн сэрэгшэ гэжэ Таниие мэдэнэбди. (Альга ташалга).

Болгарийн Арадай Республика аяар 30 жэлэй туршада түрүүшын социалис ороной ташалгаряагүй бата бэхи түшэг тулгуури мэдэрэн ябана. Хүндэтэ Леонид Ильич, бидэндэ түрүүшын трактор болон комбайннуудые эльгээһэн, манай томо томо заводуудые бариһан ба бүхы хэрэгтэмнай хэлбэришэгүйгөөр туһалжа байдаг ажалша совет хүн гэжэ бидэнэр Таниие хараһабди.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедые Танай толгойлжо эхилһээр үнгэрһэн арбан хоёр жэл болгар-совет хани нүхэсэлые хүгжөөлгэдэ илангаяа аша үрэтэй байба. Социалис интернационализмын бодото бэелэлэй жэшээ болоһон Болгари ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаанууд тухай Танай хэлэһэн үгэнүүд болгар арадай зүрхэндэ бүхөөр хадуугданхай. Эдэ харилсаануудые байгуулгада манай парти болон арадуудай габьяа тон ехэ гээшэ. Хэрбээ хүтэлбэрилэгшэдэй оруулһан хубита тухай хэлэхэ болоо һаа, Танай хубиин эгээл ехэ байһанда арсалта байхагүй. эдэ үдэрнүүдтэ болгар арад өөрынгөө гүн гүнзэгы баяр баясхалан Танда үшөө дахин хүргэжэ байна.

Та, нүхэр Брежнев, хүн түрэлтэнэй хуби заяанда түүхэтэ нүлөө үзүүлжэ байһан шиидхэбэринүүдэй ба ажал ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байһан үе сагай дэлхэйн эгээл хүсэтэй политическэ организациие, эгээл хүсэтэй гүрэниие толгойлжо байнат.

Урдань дэлхэйн хүн зон Ленинние хаража, большевигууд тухай сэгнэлтэ үгэдэг һэн. Мүнөө дэлхэйн хүн зон нэн түрүүн Таниие хаража, нүхэр Брежнев, совет коммунистнууд тухай, совет арад тухай сэгнэлтэ үгэнэ. (Альга ташалга).

Арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай ба социальна хүгжэлтын түлөө тэмсэгшэдые дэмжэлгэ болгон, Советскэ Союзай хүсэ шадалые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлгын, социалис хани нүхэсэлэй жагсаалай ба хүгжэлтын, уласхоорондын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлэй аша туһада, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһуулгын, хүн түрэлтэнэй ажаһуудалһаа дайнай аюул усадхалгын аша туһада, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной аша туһада, социализм ба коммунизмын аша туһада Танай тэсэбэритэйгээр, эсэшэ сусашагүйгөөр, тодорхой хараатайгаар бэелүүлжэ байһан түйлай ехэ ажал ябуулгатнай бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ.

Ушар нимэһээ Танай нэрэ, нүхэр Брежнев, «эб найрамдал», «социализм» гэһэн үгэнүүдтэл адляар бүхы дэлхэй дээрэ ехэ хүсэтэйгөөр, гоё һайханаар соностоно.

Советскэ Союзай Коммунис партиие ба Совет гүрэниие Танай толгойлжо байһан ушар хадаа хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан, зол жаргалтай ерээдүйдэ найдаха, этигэхэ мэдэрэл дэлхэйн оло миллион хүнүүдтэ түрүүлэн бэхижүүлнэ. (Альга ташалга).

Хүндэтэ нүхэр Брежнев, Болгарийн хүдэлмэришэн ангиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, арадай интеллигенциин үмэнэһөө, Болгарийн коммунистуудай Болгарийн газар тарялангай арадай союзай гэшүүдэй, отечественофронтовцуудай, комсомолшууд болон пионернүүдэй үмэнэһөө, бүхы арадай үмэнэһөө Таниие 70 наһанайтнай ойгоор, Болгарийн Арадай Республикын Геройн нэрэ зэргын Танда хоёрдохёо олгогдоһоноор, Георгий Димитровэй орденоор шагнагдаһанаартнай амаршалжа, олон-олон жэлдэ элүүр энхэ ажаһуухыегнай үнэн зүрхэнһөө Танда хүсэхыемни зүбшөөгыт! (Альга ташалга).

Нүхэр Л. И. Брежнев харюугай үгэ хэлээ.

…үхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

… нүхэр Живков!

…этэ нүхэдүүд, хани…

…дүү Болгарийн зүг… …ээр дээдэ шагналдань …ео хүртэжэ байһан… …гарийн Коммунис … Центральна Комитет… …литбюродо, Болгарийн … Республикын Гүрэ…ведтэ би гүн гүнзэгы …ясанаб. Советскэ Сою… …унис парти ба минии …ри тухай һайн һайхан …ые хэлэһэнэйнь тү…эр Тодор Живковтэ … хүргэнэб.

… наһанаймни намтар— Агуухэ социалис Эхэ …ай нэгэ хуби мүн. …итарни ленинскэ пар… …оммунизм байгуулгын аша туһада тэрэнэй бэелүүлжэ байһан ажал ябуулгатай сүм холбоотой. Ушар нимэһээ энэ үндэр шагнал абахадаа гансахан өөрынгөө хубиин габьяа мэдэрнэ бэшэб — зүгөөр юрэ хүнэйхеэр абахада, тус шагнал намда тон үнэтэй, — харин нэн түрүүн Маркс, Энгельс, Ленинэй агуухэ уг зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ манай ороной, манай партиин үндэр үүргын мэдэрэл болоно. (Альга ташалга).

Энэ түүхэтэ асари ехэ хүдэлмэридэ бидэнэр зэм зэмээ зэргэсүүлэн дабшанабди. Мүнөө совет-болгар харилсаа холбоон хамаг юумэндэ хабаатай ба олон талын шэнжэтэй болонхой. Нимэ шэнжэ шанар бидэнэй хани нүхэсэлэй эгээл баян түүхэдэ үзэгдөөгүй юм. Энэ хадаа КПСС БКП хоёрой бэе бэедээ гүйсэд дүүрэнээр этигэлгэ, үнэн зүрхэнһөө найдалга ба ашаг үрэтэй харилсаа холбоо аршалан хамгаалһанай, арьбадхаһанай үрэ дүн болоно. Эдэ бүгэдэ бидэнэй хани харилсаанай бүхы талада харагдадаг шэнжэ шанар мүн.

Манай хоёр орон — Советскэ Союз ба Болгари хоорондоо тон дүтэ харилсаатай боложо байна. Социалис хани нүхэсэлэй бүхы оронуудай жагсаалай, харилсан туһалалсалгын саг үргэлжэ бэхижэжэ байһаниие Варшавска Договорой политическэ консультативна комитедэй һаяхан болоһон зүблөөнэй үрэ дүнгүүд эли тодоор харуулба. Эдэ бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ манай аха дүү харилсаануудай байгуулхы хүсэн, пролетарска, социалис интернационализмын асари ехэ хүсэн үшөө дахин харагдана. Тиимэ байһан дээрэһээнь би элитэ ехэ интернационалист-революционер Георгий Димитровэй нэрээр алдаршаһан орденые Болгарийн Арадай Республикын Геройн Алтан одотойгоор сэдьхэлээ хүдэлгэн абанаб. (Альга ташалга).

Бидэнние болгар арадтай холбодог сэхэ сэбэр, аха дүү ёһоной харилсаануудые совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэдэг гээшэ. Совет болгар хани харилсаанай жэл ерэхэ бүри хүгжэхын, шалгалта гараһан манай хани нүхэсэлэй улам бэхижэхын, улам гүйзэгы болохын тула совет коммунистнууд, манай партиин Центральна Комитет, тэрэнэй дайшалхы штаб — ЦК-гай Политбюро хамаг бүхы юумэ хэнэ, саашадаашье хэхэ байна гэжэ би онсо тэмдэглэхэ байнаб. (Альга ташалга).

Манай оронуудай арадуудай ажабайдалай аша туһада, эб найрамдалай, социализм ба коммунизмын аша туһада харюусадаг энэ хани нүхэсэлэй хэлбэришэгүйгөөр бэхижэхын тула урдынхи мэтэ минии хүсэ шадалаа гамнахагүй байһанда, нүхэдүүд, һанаагаа зобоһоной хэрэгтүй. (Альга ташалга).

Болгари ба Советскэ Союзые нэгэдүүлжэ байһан хани нүхэсэлнай үдэр ерэхэ бүри бэхижэн баяжагты лэ! (Альга ташалга).

Үшөө дахин үнэн зүрхэнэй баярые Таанадта хүргэнэб, хүндэтэ нүхэдүүд!

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд, Болгарийн Арадай Республикын дээдэ шагналнуудта хүртэһэнтэйнь дашэрамдуулан, Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, КПСС-эй гадаадын ба дотоодын ленинскэ политикые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар саашадаа ажал ябуулгаа үрэ ехэтэйгөөр ябуулхые тэрээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

Цыремжит Шагдуровна Ринчинова нүхэртэеэ хамта гушаад жэлдэ Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо хони харана. Тэрэнэй отара Далтын-Хала гэжэ нютагта һуурижанхай. Колхозой түрүү хонишон юһэдэхи табан жэлнүүдэй үедэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой үнинэй хонишон Цыремжит Ринчинова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

…ОЛДОСЫН АШААР …ҮЙЛАГДАХА

…дахи табан жэлые ма… …хозой хүдэлмэрилэг… …мэшье һайн эрхэ …да эхилээгүй бэлэй. … ажахын хүдэлмэридэ …гүй сагай уларил … хэрэгтэмнай бэр…нүүдые тохёолдуул…аа. Энээниие хараа… … ажахын хүтэлбэ… … түсэбтэ даалгаба… …е дүүргэхэ, үлүүлэн … тула ажалшадые … зорилгоор эмхидхэ… …ээ ябуулгануудые … байна.

… совхозоймнай ма… …эндэ нооһо тушааха … түсэб 107,4 про… …гэнхэй. Мүн мяха …а түсэб ойрын үдэр… дүүргэгдэхэ. Сов… гүрэндэ 2.630 цент… … мяха тушааха жэ… түсэб ноябриин 25 … дүүргээд, холо … юм.

…зарим тэды дүнгүүд … табиһан 1976 оной зорилгонуудай урагшатай бэелүүлэгдэхэ байһыень харуулна. Энэмнай мүн лэ ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэнэ табан жэлые һайнаар эхилһэниие гэршэлнэ.

Түйлагдаһан энэ амжалтаяа саашадань арьбадхахын тулада улам габшагайгаар хүдэлхэ хэрэгтэй гэжэ ажахымнай хүдэлмэришэд мэдэрнэ, бүхы арга боломжоёо элсүүлжэ, арба һарын туршада 4387 центнер һү гүрэндэ тушаажа, түсэбөө дүүргэһэн. Социалис мүрысөөнэй һүүлшын дүнгөөр түрүүлжэ ябаһан Цайдамай һү һаалиин фермын һаалишад Цырма Базарова, Аграфена Жалсанова, Зинаида Балданова гэгшэд үбэлжэлгын үедэ һү һаалиияа доошолуулхагүй юм.

Совхозой һаалишад гүрэндэ һү тушааха жэлэй түсэб декабриин 15 болотор дүүргэээд, түсэбһөө гадуур 217 центнер һү худалдаха юм.

П. МАЛАНОВ.

КПСС-эй ОБКОМДО

ХҮДӨӨГЭЙ ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр КПСС-эй обкомдо республикын колхоз болон совхозуудай, хүдөөгэй барилга эрхилдэг эмхи зургаануудай, «Сельхозтехникын» отделениинүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарай зүблөөн боложо үнгэрбэ.

Энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй XXV съездын, КПСС-эй ЦК-гай Октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор, республикын колхоз болон совхозуудай, хүдөөгэй барилга эрхилдэг эмхи зургаануудай, «Сельхозтехникын» отделениинүүдэй партийна организацинуудай бэелүүлдэг партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха тухай элидхэл КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша К. К. Шомоев хэһэн байна. Удаань КПСС-эй обкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша М. М. Гаськов хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие, тэрэшэлэн социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар элидхэл хэбэ.

Эдэ элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Б. М. Кырмыгенов, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой парткомой секретарь М. В. Михалев, Кабанскын аймагай Оймороой совхозой парткомой секретарь И. Д. Загинаев, Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь П. Ч. Базаржапов, «Бурятцелинстрой» трестын 590-дахи ПМК-гай партийна эхин организациин секретарь А. Н. Максимова, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь М. И. Дульянинов, Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. Ч. Цыденов, Хяагтын аймагай «Родина» колхозой парткомой секретарь И. М. Степанов, республикын дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. В. Бутуханов Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой парткомой секретарь Г. К. Абагаев, Закаменскын аймагай Санагын совхозой партбюрогой секретарь А. Д. Цыбиков, «Сельхозтехникын» Хориин отделениин партийна эхин организациин секретарь З. С. Васильев гэгшэд хабаадалсаа.

Зүблөөнэй эсэстэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

…ОКТЯБРЯАР МҮНДЭЛЬЭН ПОЭТ

Н. С. ТИХОНОВТЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН НАУЧНО-ТВОРЧЕСКО КОНФЕРЕНЦИ

…ээр 80 наһатай болоһон дашарамдуулан, … Семенович Тихоно… …а ойе манай ороной, …саанахи литературна … олониитэ. олон … уншагшад эдэ үдэр… …дэглэжэ байна.

…Р-эй Наукануудай академиин дэлхэйн литературын институт энээндэ зорюулжа, научно-творческо конференци декабриин 2-то үнгэргэбэ. Институдай директор, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Ю. Я. Барабаш тэрэниие нээхэдээ, үгэ хэлээ.

СССР-эй Наукануудай академиин дэлхэйн литературын институдай, ород литературын институдай (Пушкинай байшан), СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной эмхидхэһэн конференци дээрэ литература шэнжэлэгшэд, шүүмжэлэгшэд, уран зохёолшод үгэ хэлэбэ. Н. С. Тихоновэй зохёохы ажал ябуулгые шэнжэлхэдээ, совет литературын, манай арадуудай интернациональна соёл культурын аха дүү ёһоной хани барисаанай хүгжэлтэдэ асари ехэ хубитаяа оруулһан тухайень онсолон тэмдэглэһэн байна. (ТАСС).

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПОЛИТБЮРОДО

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР РУМЫНИИН СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКАДА ОШОЖО ЕРЭҺЭНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр байгша оной ноябриин 22—24-дэ Румыниин Социалис Республикада ошожо ерэһэнэй дүнгүүдые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро хаража үзэхэдээ, РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент нүхэр Н. Чаушеску болон Румыниин бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдые, КПСС-эй ба РКП-гэй, Советскэ Союзай ба Румыниин хоорондохи харилсаа холбооё, аха дүү ёһоной хани барисаае саашадань хүгжөөхэ тухай баталагдан абтаһан мэдүүлгые үндэрөөр сэгнэбэ.

Мэдүүлгэ хадаа хани барисаан, харилсаа холбоон ба нэгэ нэгэндээ туһалалсаха тухай 1970 ондо баталагдан абтаһан договорто, тэрээн соо табигдаһан зорилгонууд болон гол ёһонуудта үндэһэлһэн совет-румын харилсаае гүнзэгырүүлэн, али бүхы талаарнь хүгжөөхэ удаан болзорой үргэн программа болоно. Хоёр талын үндэһэ һуури дээрэ, мүн Варшавска Договорой эмхиин ба Экономическэ харилсан туһалалсалгын Соведэй оршондо элдэб асуудалнуудаар Советскэ Союзай ба Румыниин хоорондохи холбоо барисаае гүнзэгырүүлхэ холын хараа шэглэлнүүдые тодорхойлон, энэ мэдүүлгэ совет болон румын арадуудай аха дүү ёһоной заншалта харилсаа холбоондо шэнэ түсэбүүдые нээнэ, экономическэ холбоо барисаагаа нилээд үргэдхэхэ, үйлэдбэриин хамжаан болон мэргэжүүлгые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ шухала гэжэ заана. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын, али тэгшэ эрхын, нэгэ нэгэндээ этигэн найдалгын, хүндэлэлгын гол ёһонуудай үндэһөөр КПСС-эй ба РКП-эй хоорондохи харилсаа холбооё саашаданьүргэдхэхэ талаар хараалагдаһан хэмжээнүүд шухала удха шанартай байна гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро онсолон тэмдэглэнэ. Партинуудай Центральна Комитедүүдэй, нютагай партийна организацинуудай, партийна эрдэм-шэнжэлгын түбүүдэй ба олониитын дунда мэдээсэл дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй хоорондохи аша үрэ ехэтэй холбооё нэгэдүүлдэг энэ хани барисаан совет-румын харилсаае гүнзэгырүүлгэдэ тодорхой үүргэ дүүргэхэ байна.

Бата эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай, буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө, сүлөөтэ ба бэеэ даагаан хүгжэлтын, бүхы арадуудай хэлбэришэгүй эрхэнүүдэй түлөө бусад социалис оронуудтай хамта СССР-эй ба СРР-эй хамтын тэмсэлдэ элеэр харагдадаг хоёр ороной гадаадын политическэ эрмэлзэлгэнүүдэй нэгэн адли байһые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэнэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй Румынида ошоод байха үедэ түйлагдаһан үгэеэ ойлголсолгонуудые залан сэхээр бэелүүлгэ совет-румын харилсаае шэнэ, бүри үндэр хэмжээндэ гаргаха, совет ба румын арадуудай аша туһада, мүн социалис оронуудай жагсаал болон нэгэдэлые саашадань бэхижүүлгын, уласхоорондын хэрэгүүдтэ үгэеэ ойлголсоһон политика бэелүүлхэ талаар эдэнэй нүлөөе үргэдхэлгын аша туһада харюусаха байһаниинь дамжаггүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро тоолоно.

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр Москвада богони болзороор ерээд байһан БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Болгарийн Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Т. Живковтэй декабриин 2-то Кремль соо уулзаба.

КПСС-эй XXV съездын, БКП-эй XI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ үедэ шэнэ хэмжээндэ гаража байһан, Советскэ Союзай ба Болгарийн саашадаа улам ойртолсолгые элирхэйлһэн совет-болгар харилсаа холбооной гол шухала асуудалнуудаар нүхэд Л. И. Брежнев, Т. Живков һанамжануудаа хэлсээ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Т. Живков уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй һаяхан болоһон зүблөөнэй дүнгүүдтэ онсо анхаралаа хандуулба. «Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын тула шиидхэгдэхэ шэнэ зорилгонуудай түлөө, Европодо аюулгүй байдал бэхижүүлхын, харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө» Бухарестдэ баталагдан абтаһан Декларации Европые эб найрамдалай, адли тэгшэ эрхэтэй, һайн хүршэ ёһоной харилсаанай түби болголгын аша туһада Европын бүхы гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ таарамжатай үндэһэ һуури болоно гээд энээнтэй дашарамдуулан тэмдэглэгдээ.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Т. Живковэй уулзалга айхабтар хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Т. Живковэй хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро обед эмхидхээ. Нүхэр Т. Живков Эхэ орондоо бусахаяа энэл үдэртөө мордобо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, Н. В. Подгорный, К. Ф. Катушев, мүн КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат О. Б. Рахманин, КПСС-эй ЦК-гай аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд НРБ-гэй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ нүхэр Т. Живковые угтаһан, үдэшэһэн байна.

НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев аэродром дээрэ байлсаа.

(ТАСС).

«ГРАНМА»—РЕВОЛЮЦИИН ҺҮЛДЭ

ГАВАНА. (ТАСС-ай корр.). Фидель Кастро түрүүтэй революционернүүдэй отрядай 1956 оной декабриин 2-то тэрээнһээ Кубын газар дээрэ буухан «Гранма» гэжэ онгосо империалис диктатурада эсэргүүгээр, Эхэ ороноойгоо сүлөөтэ ба бэеэ даагаан байдалай түлөө Кубын арадай баатарлиг зэбсэгтэ тэмсэлэй һүлдэ болгогдожо, эндэ табигдаа.

Түүхэтэ үйлэ хэрэгэй 20 жэлэй ойдо, Кубын Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй (РВС) эмхидхэгдэһээр 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, «Гранмын» мемориалые баяраи оршон байдалда нээлгэ декабриин 1-дэ Гаванада болобо.

Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын премьер-министр, РВС-эй Верховно ахамад командалагша Фидель Кастро, Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, премьер-министрэй нэгэдэхи орлогшо, РВС-эй министр Рауль Кастро болон парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд Революциин музейн хажууда баригдаһан асари ехэ павильондо ерэбэ. Домогто ороһон онгосо эндэ табигдаа.

Энэ баяр ёһололдо хабаададхаар уригдаһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник — СССР-эй обороной министрэй нэгэдэхи орлогшо армиин генерал В. Г. Куликов түрүүтэй Совет сэрэгэй делегаци ба гадаадын бусад айлшад, дипломатическа корпусой гэшүүд эдэнэртэй хамта байба.

Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, премьер-министрэй орлогшо Рамиро Вальдес үгэ хэлээ.

Кубын бэеэ даагаан байдалай түлөө дайнай герой генерал Максимо Гомесой нэрэмжэтэ РВС-эй сэрэгэй академи энэ үдэр Кубын хүтэлбэрилэгшэдэй, гадаадын делегацинуудай хабаадалгатайгаар Гавана шадар баярай оршон байдалда нээгдэбэ.

РВС-эй генеральна штабай начальник — РВС-эй министрэй нэгэдэхи орлогшо Сенен Касас болон В. Д. Куликов академиие нээлгэ дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань сэрэгэй парад үнгэргэгдэжэ, сэрэгэй училищинуудай курсантнууд элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй сэрэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҺУРГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЫН ҮҮРГЭ ТУХАЙ

Ургажа байгаа залуу үетэнние хүмүүжүүлгые саашадань hайжаруулха, аша үрэ ехэтэй болгохо онол арганууд дай нэгэн хадаа hурган хүмүүжүүлгэ мүн гэжэ мүнөө үедэ тоологдоно. Энэ hайн hайхан хүдэлөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрэн таража, манай ороной ажалша коллективүүдэй үндэhэн зорилгонуудай бэелэлдэ нүлөөлхэ хүсэн болонхой Тиимэhээ парти, правительствамнай hурган хүмүүжүүлгын хэрэгые саашадань хүгжөөхын тула эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулна.

Манай Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводто hурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөндэ ехэ анхарал хандуулагдана. Партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, заводой захиргаан энэ талаар хүдэлмэри ябуулхадаа, хүсэл зорилгоёо нэгэдүүлжэ, ашаг үрыень саашадань дээшэлүүлхые ходо эрмэлзэжэ байдаг юм.

Манай заводто техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудые дүүргэhэн хүбүүд, басагад олоороо ерэдэг. Теэд тэдэнэр бэеэ даагаад хүдэлхэ аргагүй байхаhаа гадна, дүй дүршэлынь хилбаршаг, дадал шадабаринь ахиршаг байдаг. Хүдэлмэришэдэй коллективүүдэй онсо шэнжэ шанарые мэдэхэгүйhөө болон, түрүүшэгээр тээлмэрдээд абадагынь гайхалгүй.

Үнэхөөрөөшье, hанаhанhаа тад ондоо байдалда орохо доо залуушуул ондоо тээшээ ошожо, hанаандань таараха ажал бэдэрхые hэдэнэ, тиигэжэ нэгэ хүдэлмэриhөө нүгөөдэдэ «нүүжэ» ябадаг хатуушуул бии болоно. Игэжэл залуу кадрнуудай тогтууригүй байдалай хараа байса дээшэлхээ hанадагынь мэдээжэ.

Энэ ушарта юу хэхэ хэрэгтэй гээшэб? Нэн түрүүн залуу хүдэлмэришэндэ саг соонь туhалха, заабари, зүбшэл үгэхэ шухала. Һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ энэ хэрэг даалгагдадаг ааб даа. Тиихэдээ шэлэhэн мэргэжэлэйнь удха шанарые, шухала хэрэгтэйень ойлгуулха, тэрэнэй түшэглэн найдаха дүтын хани нүхэр болохые оролдохо шухала. Һурган хүмүүжүүлэгшын эрилтэ ехэтэйшье hаа, урин анхарал, дэмжэлгэ иимэ ехэ удха шанартай байна.

Залуу хүдэлмэришэнние хүмүүжүүлгэ хадаа хэдэн үдэр, hара соо хэгдэшэхэ хэрэг бэшэ. Эндэ тон ехэ тэсэбэри хэрэгтэй. Орёо, хүндэ хүшэр лэ хүдэлмэри ха юм. Залуу хүнэй абари зангай тон шухала талануудые, шэнэ юумэн тээшэ эрмэлзэдэгыень, дутуу дунда юумэндэ эбсэшэгүйгөөр хандадагыень, эдэбхиень, юу хэжэ шадаха байhанаа шадаал hаа түргэнөөр харуулхые, аха нүхэдhөө гээгдэхэгүйе оролдодогыень энэ ушарта хараадаа абаха гээшэ тон шухала гэжэ hанагдана. Гадна дүй дүршэл багатайень, ажалай журамда тааража ядадагыень, хүдэлмэришэнэй мэргэжэл тухай тодорхой мэдэсэгүй (олон ушарта) байдагыень баhал анхаралдаа абаха ёhотой байhанаа hурган хүмүүжүүлэгшэ мартаха ёhогүй.

Тиимэhээ hурган хүмүүжүүлэгшын ажал ябуулга хадаа тэрээн бүхэндэ адли байха аргагүй. Һурган хүмүүжүүлэгшэ бүхэн шефтээ абаhан залуу хүн бүхэндөө урданайхиhaa тад ондоогоор хандаха, тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлые «нээхэ» түлхюурхэниие тэрээн бүхэндэ бэдэрхэ баатай болодог гээшэ. Онсолходо, hурган хүмүүжүүлгэ хадаа зохёохы удхатай ажал ябуулга мүн. Гадна залуу хүдэлмэришэнэй саашанхи хуби заяанай шиидхэхы хаhа — тэрээнтэй хүдэлхэ hурган хүмүүжүүлэгшые шэлэн олохо хэрэг.

Манай заводто тус асуудал комсомолон комитедэй заседани дээрэ шиидхэгдэдэг юм. Эндэ партийна, профсоюзай организацинуудай түлөөлэгшэд заал hаа байлсадаг. Тиихэдээ hурган хүмүүжүүлэгшэ бүхэнэй абари зангые, залуушуултай хүдэлхэ дуратай байhыень хараадаа абаха гэжэ оролдодог байhамнай эли.

Мүнөө манай коллективтэ 900-гаад hурган хүмүүжүүлэгшэд тоологдоно. Эдэнэрэй олонхинь үни удаан хүдэлжэ ябаhан, баян дүй дүршэлтэй, өөрынгөө hайн hайхан үльгэр жэшээ дээрэ залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ дүүрэн эрхэтэй зон. Эдэнэрэй дунда юрын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, бригадирнууд, мастернууд, коммунистнууд, комсомолшууд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад бии. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, эгээл түрүү, эгээл эрхим зондо залуу үетэнние хүмүүжүүлхэ тон шухала хүдэлмэри даалгагдана.

Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлмэриие ударидаха заводой hурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет профсоюзай завкомой, ВЛКСМ-эй комитедэй хамтын заседани дээрэ 17 хүнhөө бүридхэгдэн hунгагдаа hэн. Энэ совет бүхы hурган хүмүүжүүлэгшэдые нэгэдхэнэ, тэдэнэрые hургана, дүй дүршэлөө хубаалдахадань туhална.

Һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ манай эрхимэй эрхим хүдэлмэришэд ехэ туhа хүргэдэг. Социалис Ажалай Герой, Улаан-Үдэ хотын хүндэтэ эрхэтэн Б. З. Поздеев, Ленинэй орденто Г. Е. Бердников, электро-вагонно цехэй бригадые даагша К. И. Ковалёв, түрүү хүдэлмэришэд В. Г. Боков, А. Д. Медведев, О. А. Адухаев болон бусад энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Һурган хүмүүжүүлэгшэ залуу хүдэлмэришэн хоёрой хоорондо нүхэр ёhоной хэлсээн баталагдадаг юм. Хэлсээн бүхэн профсоюзай завкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг, тиигээд баталагдан абтадаг. Һүүлдэнь тус хэлсээнэй пунктнуудай хэр зэргээр дүүргэгдэhэнниие, дүүргэгдэжэ байhанние шалгадаг, хинадаг гуримтай. Энээгээр абаад харахада дааж абаhан уялгадаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, амжалтатай hайнаар хүдэлдэг hурган хүмүүжүүлэгшэд олон. Жэшээ болгон хэдэн хүн тухай хөөрэжэ үгэе.

Иван Михайлович Шафоростов Сергей Манаевые шефтээ абанхай. Мүнөө энэ залуу хүбүүн мэргэжэлээ тон hайнаар шудалжа, разрядаа дээшэлүүлээ, ВЛКСМ-эй гэшүүн болоо. Сергей журам hайнтай хүдэлмэришэн гэжэ коллектив соогоо тоологдоно. Харин урдань «түүхэй» хүн байhан юм.

Алексей Раевский «хүшэр» гэгдэдэг залуу хүдэлмэришэдэй тоодо ородог hэн. Александр Николаевич Николенко тэрэниие шефтээ абажа, ехэ анхарал хандуулжа, энэ залуу хүбүүе зүб замдань табижа шадаа. Мүнөө Алексей сэрэгэй уялгата албанда мордонхой. Тэндэhээ hурган хүмүүжүүлэгшэдээ ходо бэшэнэ. Тиихэдээ баяр баясхалан хүргэжэ, албаяа дүүргээд, түрэл заводтоо, цехтээ бусахаб гэнэ.

Механо-хабсаралгын цехэй токарь Александра Александровна Погорелова манай предприятида 30 жэл соо ажаллаха зуураа, 40 залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлээ. Тэдэнэрэйнь олонхинь мэргэжэлээр түгэс хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд болонхой. Мүнөөшье залуу хүдэлмэришэн Вера Баторовае шефтээ абаад, хүмүүжүүлжэ байна.

Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй дунда үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ заводой партком, профком, комсомолой комитет горитой анхарал хандуулдаг юм. «Эрхим hурган хүмүүжүүлэгшэ», «Эрхим залуу хүдэлмэришэн» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө hурган хүмүүжүүлэгшэд болон тэдэнэрэй шефтээ абаhан хүбүүд, басагад тэмсэнэ.

Залуу үетэнние коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ тухай асуудалаар заводоймнай hурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Элдэб лекци болон хөөрэлдөөнүүд урид табигдаhан түсэбэй ёhoop ходо үнгэргэгдэдэг. Эрхим hурган хүмүүжүүлэгшэдэй дүй дүршэл заводой олон тиражтай «Локомотив» газетэдэ хирэ-хирэ болоод лэ толилогдодог, «Һурган хүмүүжүүлэгшэ» гэhэн бюллетеньдэ оруулагдадаг.

Иимэ ехэ хүдэлмэри залуушуулай эдэбхи үүсхэлэй дээшэлхэ ябадалда горитойгоор нүлөөлдэг гэжэ манай ябуулдаг hурган хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дүй дүршэл харуулна. Жэшээлхэдэ, хүбүүд, басагад нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоно. Тиинhээ тиитэрээ журамайнь бэхижэлгэдэ тон ехэ нүлөө үзүүлдэгынь арсалтагүй. Гадна олон залуу хүдэлмэришэд эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхые оролдоно.

Юу хэлэхэб, hурган хүмүүжүүлгын энэ ехэ хүдэлмэри манда тон ехэ туhа асарна. Зүгөөр туйлаhанаараа hанаагаа амараад hууха аргагүй байhамнай эли. Юуб гэхэдэ, ажалай болон нийтын журам эбдэхэ, архи ууха, хулгай хэхэ ябадалнууд залуушуулай дунда үшөөл дайралдадаг зандаа бшуу.

Үшөөл олон залуу хүдэлмэришэд манай хараанhаа алдагдана. Залуу хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ таараха «түлхюур» тэрээн бүхэндэ оложо hураагүймнай баhал голхормоор. Гадна хүбүүд, басагад бултадаа hурган хүмүүжүүлэгшэтэй болоо гэхэ аргагүй байнабди. Һурган хүмүүжүүлэгшэ бүхэн шефтээ абаhан хүнтэеэ тэрээн бүхэндэ тааража хүдэлнэ гэжэ hаамнай баhал алдуу гараха байна.

Адаглаад үзэхэдэ, hая хүдэлхэеэ ерэhэн залуу хүдэлмэришэндэ hурган хүмүүжүүлэгшые үгэхэдэ, тэрэ ехэ түргэнөөр мэргэжэлээ сүм шудалдаг, коллективтээ түргэнөөр дададаг байна.

Иимэл хадань hурган хүмүүжүүлэгшые хажуудань табиха гээшэ тон шухала. Гэбэшье hурган хүмүүжүүлэгшые шэлэн олоходоо, ёhын тэдысэ хандаха хэрэггүй. Һайнаар хүдэлнэ, түсэбөө дүүргэнэ, журам эбдэнэгүй гэжэ тоолоод лэ hурган хүмүүжүүлэгшэ болохоор хүн гэлсэдэгнай үндэhөөрөө буруу гээшэ ха. Һурган хүмүүжүүлэгшэ хадаа нэн түрүүн сэхэ сэбэр, hайн hайхан сэдьхэлтэй хүн байха ёhотой. Гадна өөрынгөө мэргэжэлдэ үнэн зүрхэнhөө дуратай байхынгаа хажуугаар, шефтээ абаhан залуу нүхэртөө энэ дураяа дамжуулжа шадаха байха байhанниинь тон шухала.

Энээнhээ гадна аха нүхэрынь залуу хүбүүн гү, али басагые ажалдаа зохёохы ёhoop хандадагаар хүмүүжүүлхэ нангин уялгатай. Тиихэдээ уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо дадал шадабари олгохо, эрдэм мэдэсынь дээшэлүүлхые оролдохо ёhотой болоно. Энэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадаа hаань, түрэл заводтонь үнэхөөрсөө мүнөө үеын хүдэлмэришэн хүдэлжэ байна гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди.

Һурган хүмүүжүүлгэ тухай тобшо тэдыгээр хөөрэбэбди. Энэ хүдэлөөнэй удха шанарай, онсолходо, ниитэ удха шанарайнь улам дээшэлжэ байhан ушар энэ хэрэгые саашадаа бүри эдэбхижүүлхэ уялгатай байhыемнай тодоруулна.

Энээнтэй дашарамдуулан тэмдэглэлэйнгээ түгэсхэлдэ нэгэ иимэ hанамжаяа хэлэхэ байнаб. Манай республикын промышленна предприятинуудта hурган хүмүүжүүлгэ нилээд хүгжөө. Тиимэhээ энэ хүдэлмэридэ бии болоhон дүй дүршэлые согсолжо, олоной дунда үргэнөөр тарааха хэрэгые эдэбхижүүлхэ зорилго хадаа мүнөө үеымнай тон шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

Л. АНАНЬИН,
заводой парткомой секретариин орлогшо

Анхарагты, түрүү дүй дүршэл

ХОЛИМОЛ ТЭЖЭЭЛ БУЙЛУУЛАГДАНА

Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой ороохо тушаан абадаг пунктда холимол тэжээл буйлуулха ОКЦ-15 түхэлэй түхеэрэлгэ тодхогдонхой. Эндэ тусхай рационой ёhoop удэр соо 100 центнер иимэ тэжээл бэлэдхэгдэдэг юм.

Тус түхеэрэлгэ хүдэлтэхэ табан хүн эндэ бии. Һүри хаяха түхеэрэлгэтэй трактор hолоомо, үбhэ ОКЦ-ойн транспортёрто дүтэлүүлжэ үгэнэ. Тиихэдэнь хоёр хүн аса барижа байгаад, үбhэн hолоомон хоёрынь тааруулан, транспортер дээрэ хаяна. Энээгээр дамжуулагдаhан тэжээл гуриядал адли болоторoo бутаруулагдаад, концентрат, мяха-яhанай талхан болон минеральна нэмэлтэнүүдтэй холигдоод, тусхай бункер соо суглуулагдана. Энэ бункер дээрэ тодхогдонхой. Тиимэhээ машина ерэкэдээ доронь ороод тогтожо, бункерэй доодо хажуугай үүдэн нээгдээд, тэжээл доошоо гоожоно.

Тус колхозой бүхы зоовет-мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар үнеэдтэ, туралнуудта, хонидто, гахайнуудта — туд тудтань тусхай рационоор тэжээл бэлэдхэгдэдэг юм. Эдэ рационуудынь иимэ:

1. **Үнеэдтэ** hолоомон — 33 процент, үбhэн — 26 процент, ногооной гурил — 10 процент, концентрат — 30 процент, мяха-яhанай талхан — 0,4 процент, минеральна нэмээлтэнүүд — 0,6 процент.
2. **Туралнуудта** үбhэн — 49 процент, ногооной гурил — 10 процент, концентрат — 35 процент, мяха-яhанай талхан — 5 процент, минеральна нэмэлтэнүүд — 1 процент.
3. **Хонидто** hолоомон — 27 процент, үбhэн — 25 процент, ногооной гурил — 5 процент, концентрат — 40 процент, мяха-яhанай талхан — 2 процент, минеральна нэмэлтэнүүд — 1 процент.
4. **Гахайнуудта,** үбhэн — 28 процент, ногооной гурил — 1,5 процент, концентрат — 70 процент, мяха-яhанай талхан — 0,4 процент, минеральна нэмэлтэнүүд — 0,1 процент.

Иимэ холимол тэжээл тус колхоздо hаянай буйлуулагдажа эхилээ. Хэр ашатай гээшэб гэжэ асуухада, малшад бултадаа ехэ hайн, туhатай юумэн гэжэ мэдүүлнэ. Иимэ тэжээлээр мал эдеэлүүлхэдэ, hү hаали эрид дээшэлнэ, мал түргэноор таргална.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

СЭЛЭНГЭhЭЭ МЭДЭЭСЭНҮҮД

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Һүтэйн үүлтэртэ малай фермын эбтэй эетэй коллектив (даагшань Б. Б. Очиров) hү үйлэдбэрилхэ талаар октябрь hарынгаа түсэбые 113 процент дүүргэбэ. Эдэнэр hаамхай үнеэн бүриhөө 184 килограмм hү hааhан байна. Үнгэрhэн жэлэй энэ үетэй сасуулхада тус коллектив бүхы фермээрээ 148 центнер ехэ hү hаагаа.

Байгша оной октябрь hарын хүдэлмэриин дүнгөөр КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг 50 түхэриг мүнгэн шантайгаар тус коллективтэ барюулагдаба.

ЖОЛООШОДЫЕ ҺУРГАН ГАРГАНА

Улаан-Үдын автомотоклубай Гусиноозерск хотодо нээгдэhэн филиал жэл бүри хэдэн зуун шофёр болон мотоциклистнүүдые hурган гаргадаг юм. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ hарада 32 хүн шоферой мэргэжэлтэй болоо.

Эндэ hая, октябриин 19-дэ, 27 хүн шофёрой, 10 хүн мотоциклистын үнэмшэлгэ абаhан байна.

МАЛШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Һаяхан Сэлэнгын совхозой Ехэ-Сагаанай hаалиин фермэдэ аймагай малшадай зүблөөн-семинар болобо. Зүблөөндэ хабаадагшад Ехэ Сагаанай малшадай ажалтай танилсаhан, малан хото хорёо, искусственна аргаар үнеэдые үрэжүүлгын пункт, hайн түхеэрэлгэтэй hүнэй таhалга хараhан байнад. Тус фермые даагша Ленинэй орденто Долгоржап Даржаповна Данзанова байгша ондо социалис уялгануудаа, үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхэ талаар hаалишадайнгаа ямараар мүрысэжэ байhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ hОНИН

ГАЗАРАЙ ГҮН ДУНДАХИ УҺЫЕ — ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр. Н. Карасев). Ходо ходо ган гасуурта дайрагдадаг Кулундын тала дайдые газар дорохи уhаар ундалуулха гэhэн асуудалые Алтайн мэргэжэлтэд, эрдэмтэд шиидхэжэ байна. «Кулундунский» совхозой мелиораторнууд 400 гектар талмайтай уhалууриин шэнэ участогые таряашадта дамжуулан үгэбэ. Мүнөө энэ ажахыда хэдэн мянгаад гектар таряалан уhалагдадаг болонхой. Эндэhээ овощой, хартаабхын, кукурузын ба бусад ургамалнуудай үндэр баян урга са хуряана.

Кулундын талада 1500 шахуу худаг малтагданхай. 700 мянган гектар таряалан, олон жэлэй ногооной тариг-даhан сабшалан, бэлшээри уhалагдана. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ үшөө 350 мянган гектар гандадаг газар уhалагдахаар хараалагдана.

«СЛАВА» — НАЙДАМТАЙ ТАМГА

МОСКВА. (ТАСС-ай корр. В. Козлов). Эндэхи часай хоёрдохи заводой коллективэй жэлэй соци[алис] уялгануудай хүсэнэгтэ [...]нэй шанарай тэмдэгтэй [...] миллион түхэригэй про[дук]ци худалдагдаа гэжэ [...]дэбэ. Нигэжэ эдэнэр [соци]алис уялгануудаа дүү[ргэжэ], «Слава» гэжэ бата [...] найдамтай hайн хэдэн [...]гаад мянган часы худал[даа]да гаргагдаа.

Предприятиие түс[...] ёhoop hэльбэн шэнэлhэ[н] оньhон техникээр хан[гаhа]най ашаар үйлэдбэриин [...]жээн улам үргэдхэг[дэжэ] байна. Һүүлэй үедэ [...] арбаад цех, участок ш[...] түхеэрэгдээ: шэнэ авто[...]дууд, өөрсэ шухаг авто[матическа] лининүүд, продукциин [...]рые шалгаха электр[он] түхеэрэлгэнүүд тодх[огдо]н табигдаа. Мүнөөнэй т[ү]рэлгэ иимэ түхэлэй часы[...]дые бүри олоор гаргаха олгоно.

Предприятиин колле[ктив] гүрэнэй шанарай тэмд[эгтэй] үшөө хоёр миллион [...] түхэригтэ «Слава» гэжэ [...]сынуудые жэлэй дүү[...] бүтээн гаргаха гэhэн [...]шэлүүлэгдэhэн соци[алис] уялга абаба.

Димитровград. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ [...]на реакторнуудай эрдэм шэнжэлгын институдай мэргэж[элтэ]тэд «БОР-60» түхэлэй түхеэрэлгэ дээрэ шэнжэлэл гэн[...]дые хэжэ дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «БОР-60» түхэлэй түхеэрэлгын ре[ак]торна зал.

ТАСС-ай фотохронико.

«Совтрансавто» — гой автопоезднүүдаар СССР [...] Баруун Европын гүрэнүүдэй хоорондо, мүн Иран хүр[тэр] элдэб ашаан шэрэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Совтрансавто» — гой фургон Тегеран хотын гудамжада.

ТАСС-ай фотохронико.

Казахай ССР. Семипалатинска областьдо Шульбинска ГЭС-эй барилга эхилэгдэбэ. Тус ГЭС КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд дотор хараалагданхай юм.

1350 мянган киловатт хүсэтэй энэ станци хадаа Цэдэ Иртыш дээрэ баригдаhан гурбадахи станци болохо юм. Урда тээнь эндэ Усть-Каменогорско болон Бухтарминска ГЭС-үүд баригдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГЭС-эй барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Малай үбэлжэлгые шалганабди

МҮРЫСЭГШЭД АЖАЛАА ШАЛГАЛСАБА

Зэдын аймагай хоорондоо мүрысэдэг колхоз, совхозууд малай үбэлжэлгын урда тээ, үбэлжэлгын үедэшье өөhэд хоорондын шалгалта хэдэг юм. Энэ жэлэй үбэлжэлгын урданайхиhaa эртэ эхилээд, октябрь hарын тэн багаар саhа орожорхёод байхада, иимэ шалгалтые бүри нарин нягтаар, хёрхо харасатайгаар үнгэргэхэ гэжэ партиин райком, аймгүйсэдком дурадхаа hэн. Малай үбэлжэлгын эхилхэhээ урда, халуун намаршье малай, илангаяа хонидой гарзалалга хэнэйшье hанаа зобоохоор байгаа ха юм.

Хээрын бэлшээриин хагда болон поли дээрэхи үлэгдэлые саhан даража, малда урданайхиhaa хоёр дахин ехэ тэжээл гаргашалха баатай бологдоо. Малшад, ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлдэ бэлэдхэhэн (урда жэлнүүдэйхиhээ үлүү бэшэ) тэжээлээ ямар аргаар нарилан, шанаржуулан буйлуулжа, малдаа эдюулхэ тухай бодомжолхонь шухала болоhон байна.

Аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудай hаалишад, хонишод, мал адуулагшад, мэргэжэлтэд, хоёр үдэрэй туршада өөhэд хоорондоо айлшалалсажа, ажал хүдэлмэреэ нүхэр ёhoop шалгалсаа. Энэ шалгалтада тус колхозуудай парткомой секретарьнар А. И. Труднев, Г. М. Мункуев гэгшэд хабаадалсаа.

Түрүүшын үдэр XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид хүршэнэртэеэ ошоо. Айлшад Хара-Үбhэлэн hаалиин фермын комплекс хаража, ехэтэ hайшаан баярлажа эхилбэшье, удангүй баярайнь ошон буурашоо. Энэ фермынхид 9 hарын түсэбые hү абалгаар үлүүлэн дүүргэhэн байбашье, арбан hарын түсэбые 94 процент дүүргээ гэжэ мэдэхэдээ, хүршэнэрынь урмаа хухараа юм бэзэ.

Һаалишадай хөөрэлдөөнhөө ойлгоходо, бургалтайнхид тэжээлээршье булюу, байраараршье hайн, малынь адлирхуу байба. Теэд hаалинь нилээд доогуур. Хэрбээ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 10 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1911 килограмм hү hааhан hаань, бургалтайнхид оройдоол 1325 килограмм абаа.

Энэ хугасаада XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 17 hаалишанай табанайнь үнеэн бүриhөө 2 мянган килограммhaa үлүү hү hаагаад байхадань, Бургалтайн 28 hаалишанай оройдоо хоёрынь энэ дабаа гаталаа. Илангаяа үбэлэй байрада оромсоороо hаалинь доошолоо. Юуб гэхэдэ, эндэ халуун намар байхаhaa тэжээл буйлуулха тухай шаг шууяа табибашье, мүнөө хүрэтэр нэрлэхээр юумэн хэгдээгүй. Һолоомо хэршэхэ түхеэрэлгын эбдэрдэг ушарhаа Хара-Үбhэлэйшье, Дээдэ-Бургалтайншье фермэнүүдтэ hолоомон бүхэлеэр малда үгтэнэ. Мүнөө болотор тэжээл бэлэдхэхэ цехүүд хүдэлгэгдэнэгүй.

Энэ намар Зэлтэрын, Хара-Үбhэнэй фермэнүүд нэгэдүүлэгдэhэн юм. Тэрэ эмхидхэлэй үедэ hаалишад дуталдажа, малынь хэдэн хоног соо hаагдангүй байжа, зариманиинь шэргэхэдээ хүрөө ха.

Шэнэ комплекс соо оньhон машинанууд олон, хүсэд оньhожоруулагдамал ферма байха ёhотой юм. Энээндэ яhала ехэ түлбэри гаргаша гаргагдаhаниинь элитэ. Механизмуудай хүсөөр hаалишадай хүдэлмэри хүнгэдхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлхэ, шанар hайжарха ёhотой байгаа. Теэд бодото дээрээ эдэ оньhон механизмууд ямаршье ашаг үгэнэгүй, «нюдэнэй бог» боложол байна.

Һаалишад үнеэдтээ тэжээл өөhэдөө шэрэнэ. Һүеэ бидонуудта эюулхэ бусад асуудалнууд шиидхэгдэхэ аад, хэрэгсээгдэнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй эдэ асуудалнуудые анхардаггүйhөө боложо, hаалишадай ажал хүдэлмэри урагшагүй гэжэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид тэмдэглээ. Ариг сэбэрые муугаар сахидаг, hү хүргэхэ түхеэрэлгын хэрэглэгдэдэггүй дээрэhээ абтаhан hүнэн ехэнхинь хоёрдохи зэргын, зариманиинь голодоhондошье орожо, нилээд ехэ олзонь дэмы хосорно.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү hаалишад Х. Цыбикова, А. Шишмарева, В. Шестакова, Р-Х. Чагдурова, Ц-Д. Дашапылова болон бусад «Мир» колхозой малшад hү абалгые дээшэлүүлхэ арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй гэжэ сэхэ хэлэhэн байна.

Даб. дээрэ бургалтайнхидай ехэ хонидой байранууд яhала hайн байдалтай гэжэ хүршэнэрынь тэмдэглэбэ. Теэд үнгэрhэн үбэлжэлгэhөө мүнөө болотор үргэлжэлhэн хонидой үхэл гарзые юугээршье далдалхаар бэшэ. Энээнhээ hургаал абан, эртээнhээ ехэ хонин бүхэнэй хойноhоо hэрижэлэн хараха ёhотойбди гэжэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод И. Лапин, Г. Побоков гэгшэд хүршэнэртөө хэлээ. Бургалтайн хонишод Д. Батуев, С. Чойдонов, Н. Колодин, В. Гармаев, А. Табанов гэгшэд тэжээлээршье элбэг, байра болон хурьгадые абаха хаалгануудые үни бэлдэнхэй. Минеральна тэжээл, хурьгадта уhа, концентрат табиха хобтонуудшье бэлэн.

Бургалтайнхид хэдэн жэлэй туршада искусственна аргаар hү бэлдэжэ, хурьгадта, залуу хонидто уулгадаг hайн заншалтан. Энээниие хүршэнэрынь ехэтэ hайшаагаа. Шалгалтын үедэ гурбан томо цистернээр дүүрэн искусственна hү хүршэнэртөө харуулаа.

Гэбэшье зарим отаранuудта дутагдалнууд яhала бии. Голодоhондо гаргагдангүй үлэшэhэн эхэ хонидшье, туранхайнуудшье үзэгдэнэ. Хурьга абалгын эхилтэр үшөө нилээд саг бии. Тиимэhээ ахалагша хонишод энэ харюусалгатай хүдэлмэриингөө эхилтэр бии байhан дутагдалнуудаа усадхаха ёhотой гэжэ хүршэнэрынь зааба.

Хоёрдохи үдэртөө XX партсъездынхид хүршэнэрэйнгөө урда шалгалта бариха болоо hэн. Энэ колхозой нүхэр Г. Д. Санзуевагай эрхилдэг Доодо-Үшөөтэйн hаалиин фермын коллектив hү абаха 10 hарынгаа түсэбые 101 процент дүүргээ. Тус фермэдэ энэ үе соо үнеэн бүриhөө 2106 килограмм hүн hаагдаа гэхэдэ, бургалтайнхидай ямар байдалда байhаниинь ойлгогдохоор. Һаалиин хоёр фермын алинданьшье ерэхэдэ, ажалай эмхидхэл, журам, байдал тад ондоо, hайшаалтай байна. Тойроод сэбэр сэбсэгэр. Малынь тобир тарган.

Лапшиногой фермын hаалишад hү ехэтэй нарай үнеэдые үдэртэ гурба дахин hаана. Энэнь hаали нэмээлгэдэ ехэ туhатай. Эндэ буйлуулагдаагүй тэжээл малда үгэхэеэ болиhоор үнинэй. Халуун намарhaa hолоомоёо хэршэжэ буйлуулаад эдюулдэг, hаалишан бүхэн ами аминдаа бурдаа, бэлдэжэ, үнеэдтээ үгэhэн hүнэйнь хэмжээгээр эдюулнэ. Эндэхи фермын hаалишадай ажалай эрхэ байдал бургалтайнхидайхиhaa муушаг байбашье, hү hаалгань нилээд дээгүүр байна.

Һаалишад тугаллаха гүнжадые өөhэдөө шэлэн абажа, эртээнhээ уяанда байлгадаг, дадхаадаг, тугаллатарынь зоотехническэ эрилтын ёhoop харуулалдаг заншалтай.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэ нарай туралнуудые байлгаха профилактори бэлдэнхэй. Тэндэнь дулаан, сэбэр. Туралшадай булан, аптечкэ түхеэрэгдэнхэй. Захааминайхидай жэшээгээр туралнуудай байра соо дабхар оёор хэгдэжэ, залуу мал хүйтэ абалгаhaa hэргылэгдэнэ. Дабхар оёор дээрэ дэбдигдэhэн hолоомон хододоо хуурай байдаг.

Ябаhан лэ газарта ариг сэбэрые сахиха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана гэжэ ойлгохоор. Дал соошье туралан байрадашье, hүнэн таhалга соошье сэбэр байдалтай. Тиимэhээ колхоз гүрэндэ ехэнхидээ нэгэдэхи классай hү худалдана.

Бургалтайн хонишод эндэхи Л. Казанцевай, А. Цыбеновэй, А. Якимовай, А. Родионовой болон бусадай отаранuудта хүрэжэ, байра ба[й]далынь хараа. Зарим отаранууд тэжээлээ хүсэд асараагүй байhаар. Энэ жэлэй [...]тын саhан хонидой бэлши[...]риие хушажархёо. Тиимэhээ хашаанда байhан хони[д] хоёр дахин ехэ тэжээл га[р]гашалагдахань. Энээнии [...]дэлэн хонишод поли[н] дээрэхи hолоомо, мэ[...] сүм суглуулжа зөөхөөр [...]дэнхэй. Эндэхи отаранu[уд] хурьга абалгын үедэ ажа[лла]ха хүнүүд олдонхой.

Хонишод социалис уя[лга] абажа, мүрысөө үргэн дэлгэрүүлээ. Бургалтай[н]дай жэшээгээр хурьга[дта] искусственна аргаар бэл[...]даhан hү уулгажа, тэж[ээл] алмалта хэхэ, энэ тэжээ[лые] ехээр бэлдэдэг болохо г[...] эрилтэ XX партсъездын [нэ]рэмжэтэ колхозой хон[и]... хүтэлбэрилэгшэдэйнгээ [...]нэ табина.

«Мир» колхозой парт[ко]мой секретарь Г. М. М[ункуе]ев шалгалтын эсэстэ х[...] нэрэлнгөө хэhэн шүү[мжэ]нүүдые зүбшөөжэ, бии б[ай]hан дутагдалнуудаа усадха[ха] хэмжээнүүдые дары а[б]байhан тухайгаа мэдүүлээ.

Хоорондоо жэл бүри [со]циалис мүрысөө баталдаг [...] ажахынуудай хонишод, [hаа]лишад, мал адуулагшад ни[и]тын малай үбэлжэлгын эх[ин] дээрэ ямар байдалтай, [...] ямар дутагдалтай байhа[н] бэе бэедээ сэхэ заалсаж[а], нүхэд ёhоной шүүмжэ[лэ]хэбэ. Энэнь ажал хүдэлм[эриие] саашадаа гуримшуулха[д] туhатай байха. Тиимэhээ [...]раха жэлэй эхиндэ удаа[...] шалгалтаяа хэхэ гэжэ хэлэ[лсэ]hэн байна.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Уран бэлиг — арадай баялиг

Н. С. Тихоновэй түрэһөөр 80 наһанай ойдо

ЖАЛААР БИЛТАРҺАН НАҺАН

Николай Семёнович Тихоновэй зохёохы ажал олон ...ып. Ялас гэмэ бэлигтэй поэт байхатаяа хамта олон... мэдээжэ прозын зохёолнуудай, публицистическэ ...тьянуудай автор юм. Тэрэнэй номууд 52 хэлэн ...рэ 16 миллионһоо үлүү хэһэгээр хэблэгдэнхэн.

Октябрийн хубисхал ...е поэт болгоо юм, — Николай Семёнович хэ... — Тэрэ хадаа минии ... бодолые үргэдхэжэ... Энэ шэнэ үе саг, манай ... байгуулхы ажал ... хадаа амин наһамни ... зохёохы бүхы хэрэ... гүнзэгы удха шанараар ...э ха юм. Ажалаар бил... ажабайдалда би ду... Шэнэ ажабайдалые ... байгуулха золдо хүр... манай үетэн тон шу... байха зэргэтэй лэн. ...эхэдэ, урда тээнь үзэг... түсэбүүд бэелүүлэг... байгаа ха юм. Бүхы ...республиканууда хэг... барилгын үргэн далай... ...р гээшэб! Нимэ ехэ ...өөр, шэнэдхэн бай... ажалаар халиһан ...алда дурлангүй бай... ...охо аал? Эрхим совет поэдүү... ...мар онсо шанар нэгэд... юүгээрээ илгарнаб? Ажабайдалые магтан дуулалга нэгэдхэнэ гэжэ һананаб. Энэ хадаа манай бүхы искусствые, тэрэ тоодо поэзиие шэмэглэн гоёодог түүхэтэ оптимизмһээ удхатай гээшэ. Революциин һүүлдэ совет уран зохёолшод өөрын хеэрээ бодомжолдог, өөрын нюдөөр үлгэн дэлхэие харадаг, хүнэй үндэр үүргэ тухай өөрын ойлгосотой болоһон байна Нимэ ёһо гурим сагай үнгэрхэ тума улам дэлгэржэ, имагтал ород поэзи болон литературада бэшэ, мүн национальна республикануудай уран зохёолшодой зохёохы ажалай эгээл шухала зүйл боложо үгөө.

— Та, Николай Семёнович, олон жэлэй туршада литература искусствын талаар Ленинскэ болон СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгодог комитедэй түрүүлэгшэ ябанат. Һүүлэй үедэ совет литературын түйлалта ямар байна гэжэ һананат?

— Гүнзэгы удхатай, уран һайхан. олон үндэһэтэнэй литература манай орондо бии болонхой гэжэ тон түрүүн хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй гол герой хадаа ажилша, зохёохы болон байгуулхы үүргэтэй хүн байһаниинь бүри шухала. Өөрынгөө ажаглалтаһаа, мүн ондоо оронуудай түрүү үзэлтэй зохёолшодтой хөөрэлдөөнһөө үндэһэлэн, совет литература хадаа тэдээндэ түби дэлхэйн һэшхэл болонхой гэжэ би сэхэ баталха байнаб

— Николай Семёнович, Танай уран зохёолгын түсэб ямар гээшэб, мүнөө үедэ юу бэшэжэ байнабта?

— Минии ниитын уялганууд ехэ сагыем абадаг гээшэ. Гэбэшье би шүлэгүүдые бэшэжэ үргэлжэлүүлһээрби. Һүүлэй үедэ гараһан шүлэгүүдэймни номой хойно шэнэ олон зохёол сугларшоо. Мүн баһа манай совет республиканууда мэдээжэ ажал ябуулагшадтай, үндэһэн соёлой хүгжэлтэдэ, совет арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай бэхижэхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулһан хүнүүдтэй уулзаһан тухайдаа хөөрэһэн зохёолнуудай үргэлжэлэл дээрэ хүдэлнэб. Тэдээн тухай залуу үеын уншагшад мэдэхэ ёһотой. Юрэдөө, түсэбшье ехэ, бодоһон бодолнуудшье олон даа.

П КОСОЛАПОВ,
ТАСС-ай корр.

Николай ТИХОНОВ

ҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ УЯНГА

...игтэ совет поэт Николай Семёнович Тихонов түрэ... наһаяа байгша оной декабриин 3-да гүйсэбэ. Со...д, оронойемнай ниитэ зон поэдэй 80 наһанай ойе ...р тэмдэглэжэ байна.

...Тихонов 1896 ондо Петербургда юрын парик... бүлэдэ түрэһэн юм. Эхэнь оёдолшон байгаа. Имаг... засагай ашаар эдир хүбүүн эрдэм номдо һуража, бэлигээ хүгжөөн, мэдээжэ поэт хүрэтэрөө урган, дээрэ суутай ажал ябуулагша болоһон намтартай.

...ной ехэ барилга тухай, Кавказ, Дунда Ази тухай, ... ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн тухай, эб найрам... ...хай хэдэн зуугаад уянгата шүлэгүүдые поэт бэшэ... ...м. Мүнөө Н. С. Тихоновэй 80 наһанай ойтой даша... ...лан, хэдэн шүлэгүүдыень оршуулжа, уншагшадай ...алда дурадхабабди.

* * *

...эрөө гүбеэдүй модон доро
...рэхэ юумэн хөөрэгдэн дууһаа даа.
...гөөр нилээн ябагдаа ходорон,
...өөр мүрыемнай бороо угаагаал даа.

...рай ольбон үтэр унажа,
...аһан һаршаганан хиидэхэл.
...н удаан ябахабди һанажа.
...рдаггүй юм хүнэй сэдьхэл.

МЫЗА ХУМАЛА

Энээхэн гэртэй хамта тэһэрхэ һэн.
Эгээл сүүдхэ унтангүй гэшхэлээд лэ.
Оройтой юумэ соо унтахаһаа
Ондоо юумэ тухай шэбшээгүйб.

Талын дунда бодоһон гэрхэн
Танилни мэтээр намай хүлеэгээ.
Харин би үрдеэгүйб — эртэхэн —
Хара эртүүр ерээшэд үрдеэ һэн.

Гэртээ тэһэрэгшэд юундэ ларааб?
Гэдэһээ үлдэн, дааран, шатан,
Нэгэл замаар ябаһан аад намтай,
Гэрые намда орхихоо яагааб.

* * *

Сэмүүн аюулта энээхэн зун
Сэрэгэй хүхэхэн берет малгай
Гүрэлөөетнай бү дайраһай гэжэ хүсэн
Гүн сэдьхэлһээ үреэнэб налгай.

Тад ногоон хүүртиг гансата
Танай зэмдэ бү хэдэрэгдэһэй,
Үелжэ ябаһан амараг гансатнай
Үхэһэн бэеэрээ бү үзэгдэһэй.

Ц. ДОНДОГОЙ буряадшалба.

...УРЯАД ...РОН—76“

...О-КОНКУРС

...даляар дэбеэд,
...үбэл ерхэдээ,
... заахан мододто
... дэгэл үмдэхөө
...ХНОВЕЦКИЙН
фотоэтюд

...сэхээр ургажа,
... тээшэ тэгүүлһэн,
... модон һайхан даа,
... тайгын шэмэг
даа.

...СОРОКИНОЙ
фотоэтюд.

МҮНӨӨ ҮЕЫН ХҮДӨӨ НЮТАГ

БАРХАНАЙ АРАДАЙ ТЕАТРАЙ ТҮҮХЭҺЭЭ

Тэрэ гэһээр дүшэн жэл үнгэршэбэл даа. Хүдөөгэй багша, драматическа искусствада ехэ дуратай Радна Ешонов Бархан нютагай комсомолшуудые суглуулжа, ехэ һонин дурадхал оруулаа һэн: залуушуулай драмкружок эмхидхэхэ.

Дүшэн жэл... Һанаад үзэхэдэ, богонишье, уташье болзор Зүгөөр энэ хугасаада Барханай арадай театрай хэһэн юумэн, харуулһан зүжэгүүд нилээд олон байна бшуу. Дүшэн жэлэй турша да энэ театр гансашье Баргажан голой хүн зондо бэшэ, Улаан-Үдэ, Эрхүү, Красноярск, Москва хотонуудай ажалшадта таби гаран зүжэг харуулаа.

...1936 он. Шэнэ ажабайдалай түлөө искусствын зэбсэгээр тэмсэхэ гэжэ зориһон драмкружогой гэшүүдэй урда яһалал олон бэрхэшээлнүүд тохёолдоһон. ушарһан байха. Наадаха клуб, сценэшье үгы. Буряад хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн зүжэгүүдшье тон хомор. Үмдөөд наадаха хубсаһа хунар, сценын шэмэглэл, гоёолто холол дутаха.

Ямаршье арад, тэрэ тоодо буряадууд, хэр угһаа нааша хатар наадандa, дуу хүгжэмдэ дуратай. Теэд эдэм найл драматическа зохёолой шухала хубинууд болоно ха юм. Тиимэһээл арад зоной ажабайдал һайнаар мэдэхэ, хараһан үзэһэнөө шэнжэлжэ, шүүмжэлжэ шададаг байһандань драмкружогой гэшүүд Радна Ешоновто баяры хүргэдэг бэлэн. Радна Ешонов өөрөө ингэжэ хөөрэдэг

— Тэрэ үедэ би хүдөөгүүр ябажа, хүн зоной ажабайдал, буряад арадай урданай ёһо заншал шэнжэлдэг бии гааб. Тэрээнһээ гадна, буряад зоноймгоо үльгэр түүхэ, оньһон үгэнүүдые бэшэжэ абадаг һэм. Энэл үедэ ород арадай агуу ехэ уран зохёолшодой, А. Чеховэй, М. Горькиин драматическа зохёолнуудые шудалжа эхилээб.

Удаан саг соо хүдэлһэнэйнгөө һүүлээр, Р. Ешонов түрүүшынгээ зүжэг бэшээ. Тэрэнь «Харуу Тополон» гэжэ нэрэтэй һэн. 1936 оной намар зүжэгынь сценэ дээрэ харуулагдажа, өөрөө Радна Ешонов харуу Тополоной образ шадамар бэрхээр гаргаа. Алта мүнгэнэй хой һоһоо шүн хаприһаһан тэрэ ахагүй, дорoo дүүгүй баяниие сценэ дээрэ хаража, нютагай зон наадалан энеэлдээ. Уданшьегүй Радна Ешонов өөрынгөө зохёохы хүсэндэ эшэжэ, «Зоригто» гэжэ хэдэн акттай зүжэг бэшэбэ. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй, угытэй барлаг Зоригто ангиин тэмсэлэй дүлэн соогуур хатуужажа, шэнэ байдал зохёон байгуулгада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн оролсоно. Һүүлдэнь Улаан Армиин зэргэдэ алба хэхэ зуураа, уншажа бэшэжэ һураад, Ленин багшын һургаалые сэдьхэлдээ хадуун абаха юм. Албаяа дүүргээд ерээд, тариан ажалай бригадираар хүдэлжэ, социалис ажалай ударник болоно, коммунис партиин зэргэдэ жагсана.

Зүжэг соо харуулагдаһан үйлэ хэрэгүүд Бархан нютагта үнэн дээрээ болоһон юм. Зоригтын прототип гэжэ байгаа. Тэрэ үедэ энэ зүжэг хараһан хүнүүд айхабтар хүхилдөө бэлэйбди гэжэ хөөрэлдэдэг. Совет хүниие хүмүүжүүлгэдэ Радна Ешоновой зүжэг ехэ үүргэ дүүргээ. Жэшээ болгон хэлэхэдэ, энэ зүжэг хараһан хүн намда ингэжэ хэлээ һэн:

— Зоригто шэнги болохые ехэ хүсэдэг байгааб. Эгээл тиимэһээ, Зоригтын лэ образой нүлөө үзүүлһэнэй һайгаар уншажа, бэшэжэ һураһан хүн гээшэб.

Драмкружогой гэшүүд энэ зүжэгоо баргажанайхидта харуулаа һэн. Ингэжэ тэдэ нютагһаа холуур наадаяа табижа эхилээ, актернуудайнь бэлиг шадабари жэлһээ жэлдэ ургаа.

1938 ондо А. Шадаевай «Мэргэн» гэжэ зүжэг Барханай драмкружогойхид сценэ дээрэ табихаар бэлдээ һэн ... ролиие Даржап Бадмаевич Бадмаев үнэншэмэ һайнаар наадажа, харагшадай халуун магтаалда хүртэбэ. Энэ хүн зурагшье зуража, дуулажашье шадаха. Зүжэгтэшье наадахадаа адли тэгшэ бэрхэ бэлэй.

Барханай театрай хүгжэлтэ хадаа бүхы дэлэрэ буряад зоной культурна хүгжэлтын гэршэ болон тодороо.

Он жэлнүүд һубарин ошоо Артистнарай бэлиг шадабари хүгжөө. Жэл бүри шэнэ зүжэгүүдые табидаг болоо. Гэзэл энэ үедэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн эхилээ бэлэй. Драмкружогой олонхи гэшүүд сэрэгтэ абтаба. Тэдэнэй тоодо Радна Ешонов Эсэгэ ороноо хамгаалхаяа мордоо бэлэй. Харуу шэрүүн дайнайшье үедэ драмкружогойхид зохёохы хүдэлмэреэ орхеогүй. 1943 ондо Хоца Намсараевай «Жаргалай түлхюур» гэжэ зүжэг табиба.

Дайнһаа бусажа ерэһэн Р Ешонов өөрынгөө дуратай хүдэлмэриие улам саашань хүгжөөбэ. Драмкружогой гэшүүд драматургиин теори шудалха хэрэгээ үргэлжэлүүлбэ. Тиихэдээ К. С. Станиславскиин театр тухай һургаал, ород драматургнуудай зохёолнуудые үзэбэд.

Р. Ешонов ходол арад зоной дунда ябадаг, арад зоной бүхы һайн һайханиие хадуун абахые оролдодог байгаа. Мүн баһа бэлиг шадабаритай хүнүүдые театртаа бэдэрдэг бэлэй. Уданшьегүй театртань залуу хүсэн нэмэбэ. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, адуушан Василий Бальжиев, тоо бүридхэгшэ Санжидма Раднаева, түмэршэ дархан Цыбикжап Очиров, техник Базар Гармаев, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд Будажап Будаева, Дулгар Ринчинова, Доржи Семенов болон бусад бэлэй. Залуу артистнарые Радна Ешонов ехэл тэсэмгэйгээр һургадаг бэлэй. Ингэжэ драмкружогой гэшүүд олошорбо. Олон акттай томо томо зүжэгүүдые Бархан һууринай театрайхин табижа захалба. Хоца Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэжэ зүжэгые нютагайнгаа харагшадта харуулжа, халуун магтаалда хүртөө. Дымбылов тайшаагай образ Радна Ешонов, Гүрэмбэ ламын рольдо Д Бадмаев, Гоншогой рольдо М. Гомбоев гэгшэд илангаяа һайнаар наадаба.

1950-аад онууд... Бархан нютагта гансал драмкружок бэшэ, мүн баһа дуунай, хатарай, хүгжэмэй кружогууд эмхидхэгдэжэ эхилээ.

«Байгалай толон» журнал ингэжэ бэшээ һэн:

— Бархан уулын хормойдо дууша хүнүүд ажаһуудаг. Тиигээшьегүй аргагүй. Жаргалта һайхан совет наран доро дуу хүгжэм таһалдадаггүй. Дуун гээшэ хүнэй энэ наһанайнь нүхэр юм гэжэ барханаархин хөөрэлдэдэг. Барханда 50 хүнһөө бүридэһэн хоор байгуулагдаа һэн. Репертуартань буряад, ород арадай ба бусадшье дуунууд. Мүнөө үедэ Барханай хоорто 100-гаад хүн тоологдоно. Буряад арадай инструментнүүдэй оркестр байгуулагдажа, тэрэниие залуу хүгжэмшэн Василий Бальжиевударидана. Энэ театрта «Жаргалай түлхюур» гэжэ зүжэгэй репетици СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, СССР-эй арадай артист, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Гомбо Цыдынжапов хэһэн юм.

Бархан нютагһаа РСФСР-эй арадай артистнар Саян Раднаев, Владимир Буруев, Буряадай АССР-эй габьяата артист Владимир Шагжиев гэгшэд урган гараа

1959 ондо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Барханай хүдөөгэй клубые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба. Энэ клубай хүтэлбэрилэгшэд Р. Ешонов Д. Бадмаев хоёр колхозой правленидэ арадай театр байгуулая гэжэ дурадхал оруулба. Тиигэжэ Барханай арадай театр бии болоо һэн. Үнгэрэгшэ үе соо Ц. Шагжинай «Будамшуу», Д. Батожабайн «Дой бод сохилго», Ж. Тумуновэй «Сэсэгма», Ч. Генинговэй «Соёлма, Бата-Шулуун», Н. Балданогой «Дүлэн» гэхэ мэтэ зүжэгүүд харуулагдаа. Һаяын хэдэн жэл соо Ц. Шагжинай «Түрүүшын жэл», Д. Батожабайн «Зурхэнэй шарха» гэжэ зүжэгүүд табигдаа. 1968 ондо Красноярск хотодо болоһон арадай театрнуудай Бүхэроссин харалгада Д. Батожабайн «Зурхэнэй шарха» гэжэ зүжэгэйнгөө түлөө лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Красноярск хотоһоо ерээд, Х. Намсараевай «Сэсэгма», Ц. Шагжинай «Шудхэртэй сундүүг», Ч. Ойдобой «Далан худалч» гэһэн зүжэгүүдые табиба. 1973 ондо Барханай театр Москва гастрольдо ошоо һэн. Театрай директор Б. С. Гармаев ингэжэ хөөрэдэг:

— Москвада РСФСР-эй арба юһэн зонын арадай 19 театрнууд суглараа һэн. Тэндэ бидэ Ч-Н. Ойдобой «Далан худалч» харуулаабди. Тиигэжэ баһал лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэхэһөө гадна, РСФСР-эй Соёл культурын министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа бэлэнди.

Мүнөө үедэ Барханай арадай театр СССР-эй арадуудай уран бэлигтэнэй 1-дэхи Бүхэсоюзна харалгада ошохоор бэлдэжэ байна

Барханай арадай театр зохёохы хүдэлмэриингөө хүсэн дунда ябана. Теэд энэ театрай үндэһэ һуури табилсаһан, энэ театрта бүхы сүлөө сагаа зорюулһан хүнүүд тухай хөөрэнгүй аргагүй. Театраймнай артистнар гансал сценэ дээрэ наадаад ябадаг зон бэшэ, колхозой ажахын ажалай түрүүшүүл юм.

Радна Ешонов. 1936 ондо багшанарай училищи дүүргэжэ ерээд, түрэл нютагтаа багшалаа. Энэмнай Барханай театр бии болголсоһон хүн. Радна Ешонов арадай аман зохёолдо айхабтар дуратай. Театрай бии болоһонһоо хойшо режиссёроор хүдэлмэрилхэһөө гадна, өөрөө 20 гаран рольнуудта шадамар бэрхээр наадаа. Радна Ешонов Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата ажал ябуулагша гэһэн нэрэ солотой юм. Мүнөө хэдышье үбгэ наһан болоо һаа, соёл культурын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһаар.

Даржап Бадмаев 35 жэлэй туршада соёл культурын хүдэлмэри ябуулна. Энэ хүмнай мүн лэ баһа 20 гаран роль Барханайнгаа театрта наадаа юм

Багша Будажап Будаевагай гаргаһан образууд зүжэг харагшадай халуун магтаалда хүртэдэг.

Мүн баһа Базар Гармаев хэдэн рольнуудта шадамар бэрхээр наадажа, нютагайхидтаа һайшаагдаа.

Иимэл даа, мүнөө үеын совет һууринай түхэл шарай.

Г. ДАМБАЕВ.
Барханай дунда һургуулиин багша.

Даша ДАМБАЕВ

ҺҮҮЛШЫН ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

Буряадай бэлигтэ поэт Даша Дамбаевай «Шүлэг-наһан» гэжэ шүлэгүүдэй шэнэ согсолбори бэлдээд, тэрэнэйнгээ хэблэгдэхые үзэнгүй, хүндэ үбшэндэ нэрбэгдэжэ, 1975 ондо наһа бараа һэн. Тэрэнэй үгэ дээрэ Б. Цырендашиевай зохёоһон «Сэлэнгэ», «Согто-Хангил», Түрүүшын дуран» гэһэн дуунуудынь олондо мэдээжэ. «Шүлэг-наһан» гэжэ шэнэ номынь 1977 ондо хэблэгдэхээр хараалагдана.

Мүнөө поэдэй һүүлшын номһоо хэдэн шүлэг уншагшадай анхаралда дурадхая.

БУРЯАД ОРОН

Байгаа түбиин
шэмэглэл —
Байгал арюун далайтай
Үргы һайхан Буряадни.
Урай холын түүхэтэй.
Урай холын түүхэ соонь
Уула дээгүүр дүүлиһэн
Абай Гэсэр баатарай
Агтын турьяан зэдэлнэ
Балта хадуур хоёрой
Галта оньһон эршэ сог
Үе залган Буряадни
Үлзы жаргал зохёоно
Үлзы жаргал зохёоһон
Үльгэр түгэс алдар соонь
Талын малша угаймни
Талаан баяр дуулана.

Хэнтэй уула үлгытэй
Хэтэ номин Сэлэнгээр
Бүһэ хэһэн Буряадни
Бүмбэрсэгтэ мандана.
Бүмбэрсэгтэ мандаһан
Бүхы ехэ хэрэг соонь
Гайхамшагта илалтын
Габьяа соло сууриална.
Түмэн сая жэлнүүдэй
Түүдэг дэгжээн һалбарһан
Дэлюун сэнхир Буряадни
Дэлгэр баян намтартай.
Дэлгэр баян намгар
соонь
Дэлхэйн дэнзэ Улаан туг
Наран сэдэ тэгүүлэн
Намилзаха далбана.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН ТУХАЙ ДУУН

Ёборгон солгёон
Ёгто үгын эрмэг дээр.
Задарюун хонгёо
Залан үгын үнсэг дээр
түмэржэнэл зоригнай.
Эрхим нүхэрөө
Эрын ёһоор хүндэлжэ,
Балсан бүхэнөө
Балта далайн эршэлжэ
хүдэржэнэл бэемнай.

Ябууд дундаа
Янзын шүрэб мушхан,
Эрид хурдаар
Электро-зураг униһан,
һоноржонол ухаамнай.
Мүндүү үсэд
Мотоорнуудай хүгжэм соо
Эршэ хүсэн,
Эдэбхимнай дүлэн соо
алдаршанал ажалнай!

УЛААН-ҮДЭМНИ

Алиш зүгтэ, хизаарта
Алаг зүрхэ татууһан
Улаан-Үдэм хэзээшье
Дулаан, урин, инаг юм.
Аян холын харгыһаа
Баян талын аялгаар
Зүүдэн соомни ханхинан
Дуулан, даллан байдаг
юм.
Сэнхир уужам Буряадайм

Сэнгүү түбэй шуулан соо
Омог ёохор наһаяни
Домог болон үнтэрөө.
Сэлгеэн Үдэ, Сэлэнгын
Сэсэглэһэн уулзуур лээр
Шинии харгы, амарагни,
Минии замтан инлээ һэн.
Холо, ойрын түбүүдэй
Олон, һонин, гоёш һаань,
Намжаа Улаан-Үдэмни
Наһан соомни нангин лэ.

Э Т Ю Д

ШАСАРГАНА

Алдар ябууд дундаа эжынгээ нюур өөдэ баяраар ошоһон уйтаншаг нюдөөр хараад. хараад абана.

— Би гэртэхи, газаагуурхи ажалаа хэхэмни, — гэбэ эжынь. — Ши хүбүүмни сай, эдихэ юумэ абадаа абаашажа үгөөд ерэл даа.

— Абамни хаана хонидоо адуулжа байхаб?

— Баруун гээхи хабсагайн араар ошоорой. Шасарганын һөөгүүдэй хажуугаар. Ехэшье холо хүрөөдүй ябаа бэзэ.

— Эжы, би дурамбай абаад ошохомни.

— Тиигэ даа.

— Энэ Асуулые ямар газар юм ааб гэжэ би хуу харахамни, — гэжэ Алдар дурамбай хүзүүндээ зүүгээд, абадаа ошохоор тараба, — Зээн гэр, ябая.

Гэрһээ хажуу тээшээ зуугаад алхал ябаа гү, үгышье ха даа, эндэшье тэндэшье бөөн бөөнөөр ургаһан шасарганын һөөгүүд тушаа Алдар сэхэ гаража ерэбэ. Эһ ээ, юун гээшын ехээр ургашаһан шасаргана гээшэ-бээ! һалаа, мүшэрнүүдынь гэжэ даа! «Шасаргана, шасаргана» гэжэ хүнүүдэй хэлсэхые тэрэ оло дахин дуулаһан байха. Амтатайхан шасаргана нэгэнтэ бэшэ эдижэшье үзөөл даа. Теэд иимэ ехэ шасарганын ургажа байхые хэзээшье, хаа нашье Алдар хаража үзөөгүйл. Ямар элбэг ехээр, ямар гоёор ургадаг жэмэс гээшэб даа? Амсаашьегүй байхадань амандань гашуун амта ороһон шэнги, шүлһөө найраба.

Алдар нэгэ хэдэн монсогор шарахан шасаргана абажа эдихэ мүртөө нюдэеэ анижархиба. Мма, гашуун аад, амтатайхан жэмэс. Эдихэдэ амтатайханшье һаа, даб гээд ехээр абажархихын аргагүй. Зүүн шэнги хурса үзүүртэй хадхуурнууд: «Шасарганын ойронь бү хүрэгты!» гэһэндэл, жэмэстэ һөөгэй һалаа, мүшэрнүүдтэ олоор барсайлдана.

Алдар элбэгээр ургаһан шасарганын һөөгүүдэй хоорондуур дүтын хабсагай тээшэ ошобо.

— Аба-аа!

— Э-һээ, хуба-ан, наашаа ерэ!

Абань хабсагайһаа холо бэшэхэнэ хонидоо адуулжа ябаба. Эсэгэнь хүбүүндээ шасаргана тухай хөөрэнэ: «Мэхэтэй баабгай хадхууртань адахагүйнь тула һөөгэй узуурһаань шобтороод. шасаргана түүжэ эдидэг юм».

— Аба, энэ хабсагай дээрэ гараад, би Асуулые дурамбайгаар дууһыень харахамни гү?

— Тиигыш даа.

Алдар хябсагай өөдэ абирба

«Хайшаа абирбаш? Би энээн өөдэ яажа гарахабиб?» гэһэндэл, Зээнгэр гиинаа, хабсагайн хаяагаар ниишэ тиишээ гүйбэ.

— Ши Зээнгэр; эндээ үлэ, гэжэ Алдар доошоо харан нохойдоо хэлэбэ. — Энээн өөдэ яашье гаража шадахагүйш.

Ехэ үндэршье хабсагай бэшэл даа. Урда хадын хаятай хормой ниилүүлжэ, шанха зүүн хойшоо эрмэгтэн мандайһан хабсагай дээрэ гараханьтиимэшье бэрхэтэй бэшэ байба.

Алдар хабсагайн эгээл үнсэг дээрэ гаража зогсобо. Хүдэлнэгүй. Набтархан аад, нэгэ жэгдэхэн шасарганын эшэнүүдээр хушагдаһан гол газарые хомхойгоор харана. Аяар баруун хойтохи зүттэ мүнхэ саһата Сарьдаг үндэр мундаргануудһаа эхиэ абажа, олон тоото эгэ хадануудай хоорондуур харьялан урдажа ерэһэн Химнын зүүн бэеые, тиигээд алад саашань, нюдэнэй хараа алдууһан сэнхир алас руу шэртэн харана.

Удаань Алдар дурамбайгаа нюдэндөө тааруулаадхиба. Ямарханшье нюдэндэ хүсэгдэхэгүй, харагдахагүй юумые дүтэлүүлээд, энээхэндэ байһан мэтээр асаржа, тэрэ юумые хэдэн дахин томо болгожо харуулдаг шэдитэ шэлтэй дурамбай даа.

Алдар һэмжэн үүлэтэй огторгойн хаятай хярхаглаһан, нэгэшье модогүй тэмээнэй бүхэнгүүдтэл зэргэлһэн үндэр гүбээнүүд тээшэ дурамбайгаа шэглүүлбэ. Шоссе харгы хоёр һалаа боложо таһарна. Нэгэнь гүбээ руу баруун хойшоо, Галуута Нуурай урда эрьеэр тойрон оножо. нүгөөдэнь гүбээ дээрэһээ сэб сэхэ баруулжаа зурыһаар зурыжа, Харууха хадын хормой орёон ошоно. Ганса нэгэн машинанууд хоёр тээшээ һэлгэсэлдэн үнгэрнэ. Дүүрээ. Ондоо һонирхохоор юуншье тэндэ үгы. Алдар дурамбайгаа түмэр харгы тээшэ тодхобо. «Поезд ябахагүй юм аа гү?» — гэжэ нэгэ бага хүлеэнэ. Үгы, поезд ябанагүй.

Алдар тээ наахануур хаража эхилбэ. Шасарганын совхозой гэрнүүд болоод даа, элдэб барилганууд элихэн аржыжа харагдана. Тиигээд наашань Химнын эрье тулаcа хараба. Хойто урда хоер хадын хоорондо, аяар тэрэ түмэр харгыһаа эхилжэ, наашаа энэ хүрэтэр — нэлэнхыдээ шасаргана, шасаргана...

Алдар дурамбайгаа нюдэнһөө абаба.

Энэ хабсагай дээрэһээ холоншье хүрэтэр, дүтэ тойронхиншье юумэнүүд дууһан хараглахадаа, ямар зохид гээшэб!

Абань тээ тэрэ хонидоо бэлшээнэ. Наашаа хараад зогсоно гээшэ гү даа? Миниин нюдөөр балайшье ойлгогдоногүй. Алдар дурамбайгаар абаяа хараба. Зүб даа. абань наашаа, хүбүүн тээшээ хараад зогсоно.

— Эй-һэ-э, аба-а-а! — Алдар Харууха хадын ара талын ой модые суурятуулан хашхарба — Аба-а-а!

— Эй һэ-э! — Абань гараа дээрэ үргэбэ. — Алдаар!

Алдар доошоо буужа, абадаа ошобо.

— Зай, Алдар, шасарганын ургадаг газарые хараба гүш?

— Аһ-һаа, харааб.

— Зай, ямар байнаб?

— Шасаргана ехүү даа ургана, — гээд. — шасарганые хэзээ түүжэ эхилхэб? — гэжэ Алдар һурана.

— Дүтэлөө даа. Ингэд гээд, ян-тан гэжэ хүйтэрхэдэнь, шасарганын ургаса хуряагдаха.

— Ехэ хүйтэн болоходо, шасаргана зада хүлдөөд газарта дууһан унашахагүй юм гү?

— Үгы ааб дээ, хүлдэхэгүй. Энэшни тиимэл түрэлэй, хүйтэндэ дуратай жэмэс гээшэ бшуу

— Ямар һонин юм!

— Шанга хүйтэндэ шасарганын гол таһа хүрэхэдэнь лэ суглуулжа абадаг

— Хайшан гээд суглуулдаг бэ?

— Һөөг доро брезент дэбдеэд, тэрэ һөөгүүдые модоор сохидог юм. Алтан мүндэр мэтээр шасаргана унаһал даа Шасаргана гээшэмнай ехэ хоҗор, аргагүй сэнтэй жэмэс гэжэ мэдэнэ ха юмии даа. Аптекэһээ абаһан монсогорхон витаминһаа холо үлүү нэмэтэй юм.

Шугы бүргэһэн соогуурнье, талархуу газаараашье шасаргана угаа элбэг. Эгээл эжынь алтан һиихэ, бэһэлиг шэнгеэр шасарганын жэмэс бүхэн наранай гэрэлһээ туяа татан үе-үе ялагалшад абана. Монсогорхон жэмэс эгээн наранай багахан даа хэлтэрхэй дуһалнууд мэтээр үзэгдэн

Ц. ДОРЖЧЕЕВ.

РЕВОЛЮЦИИН ТУЙЛАЛТАНУУДЫЕ ХАМГААЛНА

Декабриин 2 – Кубын Республикын Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үдэр

«Гранма» гэжэ багахан катер 1956 оной ноябриин 24-нэй һүни Мексикын Туспан гэжэ портһос гараад, Куба тээшэ шэглэһэн юм. Фидель Кастро түрүүтэй Кубын 82 революционер тэрээн дээрэ һууjа ябаба. Империалис дарлалта мүлжэлгэһөө Эхэ ороноо сүлөөлхэ гү, али хосорон һалаха гэһэн ори ганса зорилготойгоор арадай тала баридаг армиин ерээдүйн сэрэгшэд номгон бэшэ далай дээгүүр тамарһан байна. Энэ отряд декабриин 2-то Орьенте провинциин урда эрьедэхи Лас Колорадас гэжэ райондо буугаа һэн. «Гранмын» эрьедэ бууһан энэ үдэр Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүндэлэн түрэһэн үдэр гэжэ тоологдоно, социалис Кубада национальна ехэ һайндэр болгогдожо тэмдэглэгдэдэг.

Эрэлхэг зоригтойшуулые һуулгаһан «Гранмын» эрьедэ бууһанһаа хойшо 20 жэл үнгэрбэ. Гэбэшье революционернүүдэй агуу ехэ баатаршалга Кубын арадай дурасхаалда хэтэдээ үлэхэ юм. Долоон автомат ба пистолетдтэй патриодууд Сьеррэ-Маэстрын хада уулануудаар зонхилогшо Батистын сэрэгшэдтэ эсэргүүсэн, зэбсэгтэ тэмсэлээ эхилһэн байгаа. Батистын сэрэгшэд американ танкнуудаар, самоледуудаар, артиллереэр зэбсэгжүүлэгдэһэн байгаа бшуу.

Үргэн ниитэ арад зоной туһаламжа, дэмжэлгэдэ түшэглэһэн революционернүүдэй нугаршагүй хүсэл, эрэлхэг зориг, баатаршалга, ами бэеэ үгэхөөр бэлэн байлга эдэнэртэ эсэргүүгээр табигдаһан сэрэгэй хүсэтэ машинаһаа булюу байгаа. Хоёр жэл соо үсэд нэтэрүүгээр тэмсэһэнэй һүүлээр арадай тала баригшадай арми дарлан мүлжэгшэдые һамна бута сохёо һэн. Тиигэжэ 1959 оной январиин 1-дэ революци илаһан юм. Фидель Кастро болон тэрэнэй нүхэдэй мандуулһан эрхэ сүлөөгэй туг Кубын бүхы дэбисхэр дээгүүр далбан намилзаба.

Арад зон шэнэ байдал байгуулжа оробо. Революциин туйлалтануудые, оронойнгоо газар дайдын бүрин бүтэн байлгые, бэеэ даажан байдалые хамгаалха гэһэн шэнэ уялга арадай тала баригшадай армиин урда табигдаа һэн. Энэ арми революциин һүлдэ болоһон байгаа. Кубын Компартиин 1 съезд дээрэ Фидель Кастро үгэ хэлэхэдээ, нигэжэ тэмдэглээ һэн: «Революционно бүхы хүсэнүүдэй холбооной тогтоогдоогүй, партиин эмхидхэгдэн байгуулагдаагүй байһан сагта, үнэн зүб общество байгуулгын замда гараһан шэн габьяата, түшэн даруу арад зоной туйлалтануудта хархис хүсэнүүдэй, империализмын аюул түбэг тохёолдуулжа байһан сагта арадай тала баригшадай арми бүхы арадые нягтаар нэгэдүүлхэ, ажалшадай засаг ба революциин бии байлгые хангаха аргатай байгаа».

Революциин илаһанай һүүлээрхи түрүүшын жэлнүүдтэ империализм ба хархис хүсэнүүд революционно хүгжэлтэдэ, демократическа хубилалтануудые хэлгэдэ али болохоор һаад түбэг татадаг һэн. Һүйдхэлтэ ябуулгануудые үүдхэдэг, хардалга гүрдэлгэнүүдые хэдэг, хорото ябуулгануудые бэелүүлдэг бэлэй. Контрреволюциин һүйдхэлтэ ябуулгануудые хэхэдэнь, американ империализмын зүгһөө добтолхо аюул түбэгэй үргэдэхэдэнь, Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдые дайшалхы бэлэн байлгада һуларшагүй анхарал хандуулха шухала байһан юм.

Кубын революциин дайсадай харата ябуулганууд хүмхиин тооһон боложо хосорон һалаба. Революционно туйлалтануудта аюулай тохёолдуулагдахада, Кубын арми ба арад зоной нэгэдэл улам бата болоһон байна. Тиигэжэ хүдэлмэришэд, тарлашад ба студентнэрһээ бүридэһэн «Милисианос» гэдэг отрядууд бүхы орон дотор эмхидхэгдэн байгуулагдаа һэн. Сэрэгшэд «Милисианостай» хамтаржа Эскамбрайн хадануудта, ороной бусад районуудта шэбээлһэн, ЦРУ-гай һургаһан ба зэбсэгжүүлһэн контрреволюционернүүдэй бандануудые мүрөөрнь мүшхэжэ, үгы хэһэн байгаа.

Танкнуудаар, самоледуудаар, артиллереэр зэбсэгжүүлэгдэһэн ЦРУ-гай хүлһэншэдэй бандануудые далан хоёр час соо һамна бута сохиһон Плайя-Хирондохи байлдаануудта Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд толотомо илалтануудые туйлажа, мүхэшэгүй алдар солоор бадараа һэн. Американ түби дээрэ американ империализмда түрүүшын сохилто үгтэһэн байгаа. Кубые социалис замһаань хадууруулха гэһэн империализмын һэдэлгэ буруу һүрүгэгдэбэ.

1962 оной октябрь һарада болоһон түгшүүрилгэ үе сагта арми бүхы арад зонтоёо нэгэдэлээ улам бэхижүүлжэ. Холбоото Штадуудай зайлашагүй мэтэ добтолгодо харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байгаа һэн.

Арад зонойнгоо урда ехэ уялгатай байһанаа мэдэрлэн Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүд ороноо хамгаалгада ехэ анхарал хандуулна, экономическа орёо асуудалнуудые шиидхэхэдэнь, тэрээндэ туһаламжа үзүүлнэ.

Кубын арад зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бэхижүүлхэ тухайда саг үргэлжэ анхаралаа хандуулдаг, граждан обороные һайжаруулгада эдэбхитэйгээр хабаададаг. Империалис эзэрхэг туримхайшуул болон эдэнэй хүлһэншэдтэ харюу сохилто үгэхын тула Куба богонихон болзор соо ниитэ нэгэн, бата жагсаалтай дайшалхы лагерь болгогдохо аргатай юм.

Мүнөө Кубын Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүд ороной сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай найдамтай түшэг тулгуури болоно. Эдэнэй дайшалхы бэлэн байлга саг үргэлжэ ургана. Сэрэгшэд мүнөөнэй зэбсэг хэрэгсэлнүүд дээр: абяанһаа түргэөр нисдэг реактивна авиацяар, ракетнэ техникээр, хүнгэ дуулгата түргэн ябадалтай танкнуудаар, элдэб хэмжээнэй ехэ буунуудаар хангагданхай.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд партидаа, социалис гүрэндөө, арад зондоо үнэн сэхэ, бэеэ үгэнги байхаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Офицернүүдэй 85 процентнь Компартиин гэшүүд, мүн Кубын залуу коммунистнуудай холбооной гэшүүд юм.

Ороноо хамгаалха хүсэ шадалаа бэхижүүлхэдэнь Советскэ Союз Кубада хододоо туһаламжа үзүүлдэг.

Кубын Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн 20 жэл багахан болзор мүн. Хүн зондо 20 наһан хадаа эдирхэг наһа, граждан болбосоролгын үе болоно. Харин Кубын РВС-тэ энэ үе баатаршалгата хэрэгүүдэй ба туйлалтануудай түүхэ, Эхэ оронойнгоо, арад зонойнгоо урдахи уялгаа хэлбэришэгүйгоор дүүргэлгын саг мүн.

«Гранмһаа» эрьедэ бууһан алдарта ойе Кубын ажалшад политическэ туйлай ехэ дэбжэлгын, үүсхэл эдэбхиин оршон байдалда угтажа байна. Революциин илалтаар национальна ба социальна сүлөөрэлгөөр дүүрэнхэй Кубын арадай үнэн тэмсэлэй түүхэдэ толотомо хуудаһа бэшэһэн Фидель Кастро түрүүтэй революционернүүдэй агуу ехэ баатаршалгые эдэнэр һолон тэмдэглэнэ.

Социалис общество найдамтайгаар байгуулжа байһан Кубын арадай революционно туйлалтануудые Кубын алдарта революционно зэбсэгтэ хүсэнүүд хёрхоор сахин хамгаална. Арадай засагай нютагай зургаануудые һунгаха талаар һаяхан Кубада болоһон һунгалтанууд энэ орондо социалис демократиие хүгжөөлгын замда, гүрэнөө хүтэлбэрилгэдэ үргэн ниитэ арад зониие хабаадуулгын замда шухала алхам боложо үнгэрбэ. Коммунис партиин хүтэлбэри доро арад зоной социализм байгуулгын самаар дабшаха, амгалан тайбан, зохёон байгуулхы ажал хэхэ эрхэеэ хамгаалха хүсэлэнтэй байһыень һунгалта үшөө дахин баталба.

Ю. СВЕРДЛОВ,
ТАСС-ай корр.

ЭСТОНИ. Пярну хотодохи «Вийснурк» гэһэн комбинат жэлэй туршада хахад миллион санануудые үйлэдбэрилэн гаргадаг байха юм. Эдэ санануудые санын спортдо дуратай элдэб наһанай хүнүүдтэ, спортсменүүдтэ, мастернуудта бэлдэгдэнэ.
Пярнугай санануд хилын саанашье мэдээжэ болонхой. Канадын ехэ захил комбинат бүтээһэн байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пярнугай комбинадай эдир басагашиилда хэһэн санануд.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ГОДЛИНУУД

Ленинскэ комсомолой та бин жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд продукциингаа шанар саг үргэлжэ һайжаруулхын хойноһоо эрмэлзэнэ.

Мүнөө тус заводой залуушуул һур харбагшадай федерациин захилаар тусхай годлинуудые бүтээжэ эхилбэ. Тэдэнэр энэ жэлдэ хэдэн булэг годлинуудые худалдаа наймаанда эльгээхээр бэлдэжэ байна. Заводой тамгатай годли болон бусад хэрэгсэлнүүд Эхэ оронойманай хото городуудай магазинуудта һаяар эльгээгдэхэнь ха юм.

Д. Д. ГАРМАЕВ.

БҮХЭСОЮЗНА КОНКУ[РС]

XXII Олимпиадын наадануудай мүрысөөнүүдые амжалтатай һайнаар, үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тула совет судьянарые һурган бэлдэжэ; эгээл эрхимүүдыень элирүүлхын тула 1980 оной Олимпиада үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитедэй гүйсэдхэхэ бюро, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын комитет спортын судьянарай ба XXII Олимпийскэ наадануудай программада оруулагдаһан зүйл бүхэндэ ами амяарандань олимпийскэ арбитрнуудай бүхэсоюзна конкурсые 1976—1978 онуудта үнгэргэхэнь.

Амжалтатай һайнаар хүдэлдэг, һурадаг, коллективэйнгээ ниитын ажабайдалда, мүрысөөнүүдые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг спортын бүхы судьянар конкурсдо хабаадаха эрхэтэй. Конкурсдо хабаадагшад спортын энэ тэрэ зүйлнүүдээр үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй гуримуудые һайн мэдэхэ, мүрысөөнүүдые эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, наадаанай ёһо гуримуудые саг үргэлжэ шудалжа байха уялгатай. «Олимпийскэ арбитр» гэһэн спортын судьянарай бүхэсоюзна конкурс 1980 оной XXII Олимпийскэ наадануудай программада оруулагдаһан спортын зүйл бүхэндэ ами амяарандань үнгэргэгдэхэ байна.

Конкурс гурбан [...] болохо юм. 1976 он[...] гэдэхи, 1977 ондо[...] дохи, 1978 ондо — [...] хи шата үнгэргэгдэ[...] курсын жюри ил[...] тодоруулха юм. [...] шата бүхэн дүрбэн [...] жо хубаарха. Түрүү[...] дэ районой, хотын [...] түрүү судьянар эл[...] дэхэ. Хоёрдохи үедэ[...] тиин, хизаарай, авт[...] республикын түрүү [...] судьянар тодорхо. Г[...] үедэ союзна респуб[...] дай, Москва ба Ле[...] хотонуудай эрхим [...] судьянар шалгарха ю[...] курсын дүрбэдэхи [...] СССР-эй Спорт[...] управлениинүүд, таһа[...] хихо бүхэсоюзна ф[...] нууд ба коллегинүүд[...] та оронойнгоо [...] судьянарые элирүү[...] на.

Гурбан шатын дү[...] элирүүлэгдэһэн [...] скэ арбитр» гэжэ [...] судьянарай бүхэсо[...] курсдо илагшад 19[...] Олимпиадын эмхидх[...] митедэй, СССР-эй [...] митедэй дипломууд[...] пийскэ һүлдэ тэмд[...] расхаалта тэмдэгүүд[...] нагдажа, 1979—1[...] та манай оронһдо үн[...] хэ СССР-эй арадууд[...] VII спартакиадада, б[...] на ба уласхоорондын [...] мүрысөөнүүдтэ с[...] хүдэлхэ эрхэдэ хүр[...]

Б. МИРОМА[...]

ЭРХИМ МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ БЭЛДЭ[...]

Республикын ажалшадай дунда тараагдаһан ДОСААФ-ай лотерейн биледэй наймааһаа ороһон мүнгэ зоорэор Улаан-Үдэ хотодо ДОСААФ-ай республиканскэ комитедэй шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада үгтөө һэн.

Мүнөө ДОСААФ-ай тус байшанда һуралсалай таһаг, кабинедүүд эмхидхэгдэнхэй. Автомашина жолоодохо, радиотехникэдэ болон бусад мэргэжэлдэ залуушуул олоороо һурадаг.

«Эхэ ороноо хамгаалгада бэлэн» гэһэн уряа доро ДОСААФ-ай эхин эмхинүүд һуралсалайнгаа жэл эхилээ һэн. Һуралсалай материальна ямар базаар эндэ хангагдаһан тухайнь, ямар техническэ бэлэдхэлтэйгээр залуу үетэниие сэрэгэй албанда бэлэдхэдэг байһыень тобшолон һурахадамнай, ДОСААФ-ай обкомой комитедэй түрүүлэгшэ П. Коржов нигэжэ мэдүүлээ һэн.

— Һуралсалай шэнэ жэл саг соогоо эхилээ. Хэрэгтэй номууд олоор абта[...] Манай комитедэй [...] лай техническэ базэ[...] уеын эрилтэнүүдтэ [...] гүйсэд хангагданхай.

Эндэ ябажа һонир[...] курсантнууд гүйсэд[...] түхеэрэгдэһэн класста[...] шээлээ хэдэг байба. [...] дүрбэн шэнэ двигате[...] хогдонхой. Харгы за[...] римүүд, ханын [...] электрын элшэ хүс[...] һожоруулагданхай.

Үгышье һаа, ради[...] ческэ һуралсалай [...] та шэнэ маркын ради[...] нигууд тодхогдонхо[...] суудай нэгэндэ рад[...] гон бии. Тэндэ ерээд[...] дистнар бэеэ һоридог.[...] станциие шудална.

Иигэжэ СССР-эй [...] Хүсэнүүдтэ һайн бэл[...] залуушуулые эльгээхэ[...] республикын арми, [...] ба флодто туһа хүрг[...] дуранай булгэмэй [...] жүүлгын ехэ хү[...] ябуулжа байһанинь [...] шаалтай гээшэ.

Н. ЕГО[...]

Хилын саанаһаа

телефон
телеграф
радио

БУХАРЕСТ

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГЭЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Хүн түрэлтэнэй хуби заяанай түлөө социалис оронуудай үндэр ехэ харюусалгатай, Европо түбидэ аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар ниитын хүсэлэл оролдолгонуудта хубитаяа оруулхаар эдэнэй эрид шиидэнги байһые Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн элирхэйлэн харуулаа гээд РКП-гэй ЦК-гай орган — «Скынтейя» газетэ бэшэнэ.

Хельсинкидэхи зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын тобшолол болон тодорхойлолгонуудые бодото байдалда бэелүүлхэ талаар дурадхалнууд баталагдан абтаһан Декларации соо найдуулагданхай. Шахардуу байдалые политическэ аргаар һуларуулхаһаа гадна, зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ хуряаха, ядерна буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хороохо шухала гэжэ заагдана. Эдэ дурадхалнууд Договорой проект соо батадхагдаа. Тэрэнэй үндэһөөр ниитэ Европын зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүд нэгэ нэгэндээ эсэргүүгээр ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга абаба.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИИН КОММУНИСТНУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

ТАСС

Социалис партиин национальна комитедтэ Португалиин Коммунис партиин ЦК-гай эльгээһэн бэшэгэй текст эндэ толилогдобо. Португалидахи байдалые зүбшэн шэнжэлхын, политическэ ба экономическа хүшэр бэрхэшээлтэй байдалһаа ороноо гаргаха зорилготойгоор шухала хэмжээнүүдые хамтаараа абахын, мүн хоёр партиин хоорондохи харилсаанай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула хоёр партиин делегацинуудай уулзалгые һаяар үнгэргэхые ПКП-гэй ЦК дурадхана.

Португалидахи политическэ байдал муудажа, хархис хүсэнүүдэй һүйдхэлтэ ябуулгануудай эдэбхижэжэ байһанда анхаралаа хандуулха шухала гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ. «ПИДЕ гэдэг фашис политическэ полициин урдын хүдэлмэрилэгшэдые түрмэһөө гаргалга шэнэ хашалта харшалалта үргэдхэжэ болохо байна...» — гэжэ ПКП тэмдэглэнэ.

ЛИССАБОН

ҺУНГУУЛИИН КАМПАНИИН ЭХИН

ТАСС

Энэ жэлэй һунгуулиин гурбадахи кампани декабриин 1-һээ Португалида эхилбэ. Фашис диктатурын унагаагдаһанай һүүлээр португалиинхид түлөөлэгшэдээ нютагай засагай зургаануудта түрүүшынхеэ һунгаха байна. Һунгалта декабриин 12-то үнгэргэгдэхэ. Бүгэдэ ниитын сэхэ дуугаа үгэлгөөр һунгагдаһан засагай зургаануудай байгуулалтые орон дотор эмхидхэн бүридүүлгэ энээгээр дүүрэхэ юм.

Политическэ 11 парти, һунгуулиин нэгэдэл һунгалтада хабаадаха. Португалиин коммунистнуудай, бусад демократическа хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар эмхидхэгдэн байгуулагдаһан арадай нэгэдэлэй түлөө һунгуулиин фронт эдэнэй дунда байха

Фронт кандидадуудаа һунгуулиин бүхы шахуу округуудта табина. Тиихэдээ бүхы демократуудай, фашизмда эсэргүүсэгшэдэй, патриодуудай нэгэдэл бэхижүүлхэ, хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэхэ хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ.

Социалис парти, социал демократическа парти, социально-демократическа центр кандидадуудайнгаа списогүүдые табиба.

ПЕКИН

ВСНП-гэй САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИТЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын комитедэй заседани эндэ болобо. Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Сун Цин-лин заседани дээрэ түрүүлэгшээр һуугаа.

ВСНП-гэй Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо У Дэгэй хэлэһэн үгые Саг үргэлжын комитет шагнаһан байна. «Дүрбэнэй бүлэглэлэй» ажал ябуулга үгэ сооньэрид шангаар шүүмжэлэгдээ. Энэ бүлэглэл «парти болон гүрэнэй Верховно засагые булимтаран эзэмдэхэ зорилготойгоор эб ее таһалдаг, худал хуурмаг үгэнүүдые тараадаг, партида зүрюу харша ябуулгануудые хэдэг, армиин эмхидхэл таһалхые оролдодог» байгаа гээд энэ үгэ соо тэмдэглэгдээ. «Улас хоорондын хэрэгүүдтэ пролетарска интернационализмые тоошоонгүй, империализмын урда бэеэ тушаахые» эрмэлзэдэг байгаа гэжэ У Дэ энэ бүлэглэлые гэмнэбэ.

КПК-гай ЦК-гай түрүүлэгшэ Хуа Го-Фэн заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Дэн Инчаое (Чжоу Энь-лайн һамган) ВСНП-гэй Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшоор томилхые КПК-гай ЦК-гай үмэнэһөө дурадхаа.

Комитедэй заседани үргэлжэлһөөр. Бусад асуудалнуудһаа гадна, «энэ тэрэ тушаалтадые томилхо, ондоо тушаалда табиха» тухай асуудалнууд зүблэхэ зүйлдэ оруулагданхай.

НЬЮ ЙОРК

США-гай КОМПАРТИИН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Компартиин ЦК-гай һаяхан болоһон пленумэй дүнгүүд дээр США-гай Коммунис партиин национальна түрүүлэгшэ Г. Уинстонай, Генеральна секретарь Г. Холлой мэдүүлгэ эндэ толилогдобо.

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые хүгжөөхын түлөө тэмсэл хадаа мүнөө үеын гол шухала зорилго болоно гэжэ Г. Уинстон, Г. Холл тэмдэглэнэ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын, сэрэгэй гаргашануудые хороохын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхыень эдэнэр американ арадые уриалаа. США-гай хархис бүлэглэлнүүд Пентагоной туйлай ехэ бюджедые үшөө дэбэргэхэ тухай эрилтэ табина. Тиихэдээ «совет сэрэгэй аюул» тухай худал үгэ тараана.

ХАНОЙ

БҮХЫ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ТАСС

Вьетнамай коммунистнуудай болохоёо байгаа IV съездэ ПТВ-гэй ЦК-гай политическэ тоосооной проектын гол дүримүүдые Вьетнамай Социалис Республикын хото городуудай, провинцинуудай хүн зон зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр.

Ханойн, Хошиминэй, Хайфоной промышленна предприятинуудта, барилганууд дээрэ, хүдөө ажахын кооперативуудта, һургуулинуудта олоной хабаадалгатай митингнүүд үнгэргэгдэнэ.

Куангнам-Дананг провинцида болоһон зүблөөн дээрэ ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, социалис байгуулалтын хэрэгтэ ПТВ-гэй ЦК-гай хараа шэглэл бэелүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхыень Урда Вьетнамай энэ провинциин хүн зониие уряалба.

Элшэ хүсэнэй ба шулуу нүүрһэнэй промышленностиин министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанууд дээрэ 1976—1980 онуудай түсэбтэ хоёрдохи табан жэлэй зорилгонуудые ехэ дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэһэн байна.

ЖЕНЕВЭ

Африкан олонхидто— засаг олгохо

ТАСС

Забһарай правительствын байгуулалта тухай дурадхалнуудые Зимбабвегай патриотическа фронтын хүтэлбэрилэгшэд Джошуа Нкомо, Роберт Мугабе Родезиин асуудалнуудаар эндэ үнгэргэгдэжэ байһан конституционно конференциин түрүүлэгшэдэ элидхэн мэдээсэбэ. Африкан олонхидто засаг дамжуулан үгэхэ арга олгохо таарамжатай байдал орон дотор байгуулагдаха зэргэтэй.

Солсбериин хуулита бэшэ хархис захиргаанай түлөөлэгшэ эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Зимбабвегай арадай сүлөөрэлгые худал хуурмаг байдалда оруулха зорилготой американ англиин түсэбые баталан абаха эрилтэ үшөө дахин табиба.

Патриотическа фронт засагые африкан олонхидто 1977 оной декабриин 1 болотор үгэ дуугүйгөөр дамжуулан үгэхэ эрилтэ табяа.

ДАККА

Бангладештэхи харата ябуулганууд

ТАСС

Ороной политическэ 11 ажал ябуулагшые барижа хааһан тухай Бангладешэн информационно агентство (БСС) мэдээсээ. «Гүрэн түрэдэ хоро хүргэһэн ажал ябуулга» хэһэн байна гэжэ эдэниие гэмнэбэ. Бангладешэй президент байһан К. М. Ахмед, Национальна ассамблейн урдын түрүүлэгшэ А. М. Укил, «Авами лиг» гэжэ партиин генеральна секретариин уялга дүүргэжэ байһан С Чоудхурн, «Иттифак» газетын редактор М. Хоссейн болон бусад эдэнэй дунда бии.

ДАМАСК

А. Х. Хаддамай бэедэ хөрлолто хэбэ

ТАСС

Сириин премьер министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдель Халим Хаддамай һамгантаяа һуужа ябаһан автомашиные декабриин 1-эй үдэшэ Дамаск шадар мэдэгдээгүй хүнүүд буудаһан байна. А. Х. Хаддам гараа шархатаа. Тэрээндэ медицинскэ туһаламжа дары үзүүлэгдэбэ.

Мүнөө тэрэнэй бэе гэмгүй. САНА агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, зохихо органууд мүрдэлгэ хэжэ байна.

ВЬЕНТЬЯН

БАЯРАЙ СУГЛААН

ТАСС

Национальна һайндэртэ — Лаосой Арадай-Демократическа Республикын байгуулагдаһаар түрүүшын жэлэй ойдо зорюулагдаһан Лаосой хүдэлмэришэд болон таряашадай, арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэдэй, олониитын эмхинүүдэй ба залуушуулай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан Вьентьянда болобо.

Лаосой Арадай-революционно партиин ЦК-гай генеральна секретарь Кейсон Фомвихан суглааргшадаар халуун дулаанаар угтагдан, суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ. Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо жэл соо орон дотор бэелүүлэгдэһэн социально-экономическа хубилалтануудые дүүргэлгын дүнгүүдые согсолоод, ерээдүйдэ зорилгонуудые табиһая байна. Туйлагдаһан амжалтанууд империализмын ба хархис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудай буруу һүрэһэн тухай элирхэйлэн гэршэлнэ гээд К. Фомвихан тэмдэглээ. Орон доторхи революционно хубилалтануудта һаад тойбо татахые эдэнэр эрмэлзэһэн байгаа. Арадай-революционно партиин хүтэлбэри доро арадай шэн габьяатайгаар ажаллаһанай, Лаосой хүн зоной Эхэ орондоо дуратай байһанай, мүн Советскэ Союз болон бусад социалис оронуудай үнэтэ, аша үрэ ехэтэй туһаламжын ашаар иимэ ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Манай илалта хадаа марксизм-ленинизмын сургаал һургаалай, Индохитадай арадуудай хани барисаанай, харилсаа холбооной илалта болоно.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. Нүхэр Л. И. Брежневтэ Болгариин Арадай Республикын шангуудые барюулга. «Хонишон Эрдынеевэй һанаа юун зобоснob» — Г. Клепиковэй статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Һунгагшадай захианууд: эрилтэнүүд ба хэрэглэмжэнүүд» — В. Убеевэй статья. «Коммунистнууд КПСС-эй ЦК-гай Пленумай дүнгүүдые зүбшэнэ» — суглуулбари. Манай хөөрэлдөөн. Сошордомо дохёо Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Нүхэр Л. И. Брежневтэ Болгариин шангуудые барюулга. Түби дэлхэйн һонин. «Үншагшад хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлнэ» — суглуулбари.

Дүрбэдхи хуудаһанда. Субботын үдэрэй хуудаһан.

САГАЙ УЛАРИЛ

Нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Хойто аймагуудаар болон Байгал шадар, зарим нютагуудта бага зэргэ саһан орохо. Бэшэ нютагуудта саһан орохогүй. Баруун тээһээ секундын 3—7 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 8—13 градус хүйтэн байха. Байгал шадарай нютагуудта һүниндөө 14—19, үдэртөө 4—9 градус. Улаан-Үдэ хотодо 9—11 градус хүйтэн байха.

СЭНХИР ЭК[РАН]

НЭГЭДЭХИ ПРОГР[АММА]

«Орбита». 11.1[...] «Нуурһаа далай хүрэ[...] баримтата фильм. 1[...] «Хүн. Бүмбэрсэг [...] Замбуулин». 12.00 [...] лөөнэй почто» — [...] тэ дамжуулга. 12.30 [...] нопанорама». 14.00 [...] нэ һонин. 14.10 — [...] ба Людмила» — кин[...] (1-дэхи сери). 15.35 [...] амитадай аймаг». 1[...] «Обычный месяц» [...] сери). 17.50 — Забһ[...] 18.00 — «Время». 1[...] «Элүүр энхэ байлга» [...] — Хоккей. «Спар[...] «Трактор». Забһарлал[...] дэ: 1. Баримтата [...] 2. «Спортлото» [...] 21.15 — Шэнэ һонин [...] — «Гүрэнэй А. С. [...] най нэрэмжэтэ уран [...] искусствын музей». [...] диин искусство». 2[...] «Нуурһаа далай х[...] — баримтата фил[...] — Забһарлалга. 2[...] «Кинопанорама».

ХОЁРДОХИ ПРОГРА[ММА]

Улаан-Үдэ. 18.00 [...] вет Герб тухай хөөр[...] — телеочерк. 18.00 [...] ли эрхэтэй холбоон» [...] римтата фильм. 18.10 [...] ряадай телевидениин [...] диогой арадай инст[...] нүүдэй оркестрэй [...] 19.10 — «Рожденная [...] люцией» — кинофи[...] дохи сери). 20.30 [...] орон тухай дууланга[...] фильм-концерт.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕ[В]

Манай адрес, телеф[оны]

Индекс: 670000. г. [Улаан-]Удэ, ул. Ленина, 35. [Теле]фоны: редактора — 2[...] приемная — 2 54-93, за[м. ре]дактора — 2 68-08, за[м. ре]дактора — 2-62-62, от[в. сек]ретаря — 2 50-52, секр[етари]ат — 2-66-76. отделы: [пар]тийной жизни — 2-60-91, [сель]ского хозяйства — 2[...] 2-63-86, пропаганды [и агита]ции — 2 56 23, промы[шлен]ности и строительст[ва —] 2-61 35, советского [строи]тельства и быта — 2[...] культуры и школ — 2[...] писем и селькоров — [...] информации — 2 34-0[...] [обще]шественная приемна[я —] 2 56 62 машинное бю[ро —] 2 57 63, корректорс[кая —] 2 35 95.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00[...]